

Рейтинговий звіт IVFK 005-026 про оновлення кредитного рейтингу

Об'єкт рейтингування:	Івано-Франківська міська територіальна громада
Тип рейтингу:	довгостроковий кредитний рейтинг за Національною рейтинговою шкалою
Рейтингова дія:	оновлення
Дата визначення:	07.05.2009 р.
Дата оновлення:	30.11.2021 р.
Рівень кредитного рейтингу:	uaBBB+
Прогноз:	стабільний

Висновок рейтингового агентства щодо кредитного рейтингу позичальника

Кредитний рейтинг Івано-Франківської міської територіальної громади ґрунтується на результатах аналізу економічних та фінансових показників за I півріччя 2021 року та очікуваних показників на 2021 рік у цілому, даних щодо демографічної ситуації, стану ринку праці, інформації відносно боргових зобов'язань громади, наявної у розпорядженні комунальної власності та перспективних планах на майбутнє.

Кредитний рейтинг ґрунтується на інформації, що надана самим об'єктом рейтингової оцінки, а також на іншій інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною.

Історія кредитного рейтингу

Дата	07.05.2009	12.11.2009- 29.06.2021	30.11.2021
Рівень кредитного рейтингу	uaBBB+	uaBBB+	uaBBB+
Прогноз	стабільний	стабільний	стабільний
Рейтингова дія	визначення	підтвердження	підтвердження

Позичальник або окремий борговий інструмент з рейтингом **uaBBB** характеризується **ДОСТАТНЬОЮ** кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності залежить від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

Знак «+» позначає проміжну категорію (рівень) рейтингу відносно основних категорій (рівнів).

Стабільний прогноз вказує на відсутність на поточний момент передумов для зміни рейтингу протягом року.

Рівень кредитного рейтингу Івано-Франківської міської територіальної громади підтримується:

- достатнім рівнем бюджетної забезпеченості: обсяг доходів бюджету Івано-Франківської міської територіальної громади без урахування трансфертів у розрахунку на одного мешканця в I півріччі 2021 року становив 95% середнього показника по місцевих бюджетах у цілому;
- диверсифікацією господарського комплексу громади за видами економічної діяльності та низьким рівнем концентрації надходжень до бюджету за основними платниками податків та інших обов'язкових платежів;
- високим рівнем прозорості діяльності влади громади та здійсненням заходів щодо покращення надання послуг суб'єктам підприємництва та мешканцям громади.

Рівень кредитного рейтингу Івано-Франківської міської територіальної громади обмежується:

- високою чутливістю бюджету громади до валютних ризиків через значний обсяг місцевих гарантій, наданих за кредитами міжнародних фінансових організацій, номінованих в іноземній валюті;
- високим рівнем зношеності об'єктів інженерної, транспортної інфраструктури та житлового фонду, необхідністю здійснення значних капітальних вкладень у їх відновлення;
- складною макроекономічною ситуацією через запровадження карантину для запобігання поширенню коронавірусного захворювання COVID-19 та впливом негативних чинників на фінансовий ринок, економіку країни в цілому та соціально-економічний розвиток окремих громад, стан державних та місцевих фінансів.

Зміст

РЕЗЮМЕ	5
1. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК ТА ПОТЕНЦІАЛ ГРОМАДИ	12
1.1. Населення, трудові ресурси та ринок праці	13
1.2. Промисловість	17
1.3. Зовнішньоекономічна діяльність.....	19
1.4. Інвестиційна та будівельна діяльність	21
1.5. Житлово-комунальне господарство	23
1.6. Комунальна власність громади.....	24
2. БЮДЖЕТ ГРОМАДИ	27
2.1. Загальна характеристика стану місцевих фінансів Івано-Франківської міської територіальної громади.....	27
2.2. Ліквідність	32
2.3. Виконання доходної частини бюджету громади	32
2.4. Виконання видаткової частини бюджету громади	36
3. БОРГОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ГРОМАДИ	41
3.1. Боргова історія.....	41
3.2. Консолдований борг	41
3.3. Перспективи залучення коштів у майбутньому	44
ВИСНОВОК	45
ДОДАТКИ	46
Додаток до рейтингового звіту № 1	47
Додаток до рейтингового звіту № 2	48
Додаток до рейтингового звіту № 3	49
Додаток до рейтингового звіту № 4	50
Додаток до рейтингового звіту № 5	51

Резюме

Загальна інформація про громаду

Івано-Франківськ – важливий економічний, транспортний, фінансовий та культурний центр, адміністративний центр Івано-Франківської області, Івано-Франківського району та Івано-Франківської міської територіальної громади. Загалом станом на дату складання цього звіту до Івано-Франківської міської територіальної громади входило 19 населених пунктів: місто Івано-Франківськ (адміністративний центр) та с. Березівка, с. Братківці, с. Вовчинець, с. Добровляни, с. Драгомирчани, с. Камінне, с. Колодіївка, с. Крихівці, с. Микитинці, с. Підлужжя, с. Підпечери, с. Радча, с. Тисменичани, с. Угорники, с. Узин, с. Хриплин, с. Чернів, с. Чукалівка. Сукупна площа об'єднаної територіальної громади за даними Міністерства розвитку громад та територій України¹ становить 262,5 кв. км, площа земель без урахування земель за межами населених пунктів – 171,6 кв. км.

Основні показники

Основні показники соціально-економічного розвитку та фінансового стану Івано-Франківської міської територіальної громади²

Назва показника	2019	2020	I півр. 2021
Чисельність наявного населення, тис. осіб	286,4	287,5	н/д
Середньооблікова чисельність штатних працівників (місто Івано-Франківськ, с. Крихівці, с. Вовчинець, с. Угорники, с. Микитинці та с. Хриплин), тис. осіб	74,3*	73,5*	н/д
Середньомісячна заробітна плата (місто Івано-Франківськ, с. Крихівці, с. Вовчинець, с. Угорники, с. Микитинці та с. Хриплин), грн.	9 030,2*	9 911,9*	н/д
Заборгованість з виплати заробітної плати, млн. грн. (станом на кінець звітного періоду)	27,3	28,9	34,8
Обсяг реалізації продукції у відпускних цінах, млн. грн.	12 126,4	11 668,8	7 544,9
Зовнішньоторговельний товарооборот, млн. доларів США	548,3	516,1	н/д
Капітальні інвестиції, млн.грн.	4 271,3	2 750,5	1 146,4
Введено в експлуатацію житла, тис. кв. м	361,9	177,3	85,4
Обсяг виконаних будівельних робіт, млн. грн.	2 357,9	2 181,7	1 033,3
Доходи бюджету, млн. грн.	2 941,3	2 636,7	1 472,8
Видатки бюджету та кредитування, млн. грн.	3 051,8	2 548,9	1 381,0
Прямий борг (без урахування середньострокових позик з Єдиного казначейського рахунку), млн. грн.	317,7	222,4	113,7

* розраховано агентством «Кредит-Рейтинг» на підставі показників Головного управління статистики в Івано-Франківській області, що надаються окремо за кожний квартал

Джерело: Виконавчий комітет Івано-Франківської міської ради, Головне управління статистики в Івано-Франківській області

Соціальна сфера та економіка громади

Загальна чисельність населення Івано-Франківської міської територіальної громади, до складу якої входять 19 населених пунктів, станом на початок

¹ © Мінрегіон: <https://atu.decentralization.gov.ua/>

² дані щодо соціально-економічного розвитку та фінансового стану міста Івано-Франківськ наведено в Додатку до рейтингового звіту №5

поточного року становила 287,5 тис. осіб. За чисельністю населення Івано-Франківськ (адміністративний центр Івано-Франківської міської територіальної громади) відноситься до середніх міст України. Розвинута соціальна інфраструктура, вищі, ніж в багатьох інших містах України рівень комфорту та безпеки проживання в м. Івано-Франківську, а також збільшення кількості робочих місць сприяють збільшенню кількості трудових ресурсів за рахунок міграційного приросту. Демографічна ситуація у м. Івано-Франківську протягом I півріччя 2021 року характеризувалась зростанням чисельності населення внаслідок міграційного приросту, тоді як сальдо природного приросту другий рік поспіль мало негативне значення.

Зважаючи на структуру економіки, ринок праці міста Івано-Франківськ та Івано-Франківської міської територіальної громади в цілому помірно диверсифікований як за видами економічної діяльності, так і за основними роботодавцями. Найбільша кількість населення зайнята на підприємствах торгівлі, промисловості та професійної науково-технічної діяльності, а також у сфері тимчасового розміщення й організації харчування. Трудові ресурси громади є достатньо мобільними, значна чисельність мешканців зайнята у малому бізнесі. Розвиток ринку праці міста Івано-Франківськ у 2016-2020 рр. характеризувався збереженням високого рівня зайнятості населення – питома вага зайнятих у загальній чисельності наявного населення міста щорічно перевищувала відповідний показник по Україні в цілому. Слід зазначити, що протягом 2020 року та I півріччя 2021 року на стан ринку праці суттєво впливали запроваджені в Україні карантинні заходи з метою запобігання поширенню коронавірусу.

Темпи зростання середньомісячної заробітної плати штатних працівників м. Івано-Франківська протягом 2015-2020 рр. у цілому відповідали аналогічним показникам по країні. Протягом усього зазначеного періоду розмір середньомісячної заробітної плати штатних працівників громади залишався нижчим за середній показник по країні. У I півріччі 2021 року мало місце збільшення обсягу невиплаченої заробітної плати працівникам підприємств громади. Сума боргу станом на 01.07.2021 р. становила 34,8 млн. грн., що на 20,7% більше, ніж на початок поточного року.

Динаміка оплати праці та рівень зайнятості населення впливають на обсяги надходжень податку на доходи фізичних осіб (найвагоміше джерело наповнення бюджету громади). Обсяги надходжень податку на доходи фізичних осіб у I півріччі 2021 року зростали високими темпами – обсяг надходжень за цим джерелом збільшився на 22,4% до показника у відповідному періоді 2020 року, рівень виконання річного плану становив 45,9% планового показника на 2021 рік.

Економічний потенціал Івано-Франківської міської територіальної громади характеризується багатогалузевою промисловістю, розвинутою комунальною та транспортною інфраструктурою. Адміністративний центр громади – місто Івано-Франківськ має широкую мережу ринкової інфраструктури, фінансових установ, закладів освіти, охорони здоров'я та культури. Основними галузями економіки громади є промисловість, туризм, будівництво, транспорт і зв'язок. Рівень диверсифікації економіки за видами економічної діяльності достатній, залежність господарського комплексу та бюджету громади від діяльності окремих провідних підприємств чи груп компаній або підприємств однієї галузі невисока. Провідні

позиції у наповненні місцевого бюджету шляхом відрахування обов'язкових податків та зборів належать підприємствам енергетичного комплексу, машинобудування, закладам освіти, установам державного управління, фінансової сфери, транспорту, торгівлі.

Рівень соціально-економічного розвитку та інвестиційний потенціал Івано-Франківської міської територіальної громади високі, чутливість господарського комплексу та бюджету громади до економічних ризиків помірні. У 2020 році та I півріччі 2021 року на соціальний та економічний розвиток міста значною мірою впливали несприятливі макроекономічні умови внаслідок обмеження економічної діяльності через запровадження карантину, що позначалося також на динаміці доходної частини бюджету громади та чинило тиск на видаткову частину внаслідок необхідності збільшення фінансування окремих галузей та антикризових заходів.

Господарський комплекс Івано-Франківської міської територіальної громади достатньо диверсифікований за видами економічної діяльності, при цьому промисловість займає важливе місце у місцевій економіці як з точки зору формування та розвитку ринку праці, так і наповнення бюджетів усіх рівнів шляхом сплати податкових платежів. Провідними галузями промислового комплексу громади є: постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря, машинобудування, харчова промисловість, виробництво іншої неметалевої продукції та виробництво меблів, іншої продукції, ремонт і монтаж машин і устаткування.

Промисловий комплекс Івано-Франківської міської територіальної громади (з огляду на його диверсифікацію за галузями та підприємствами й орієнтацію переважно на кінцевого споживача), на відміну від промисловості в інших регіонах країни, менше залежить від впливу загальнодержавних негативних чинників, що обмежують розвиток галузі. Вплив негативних макроекономічних факторів на розвиток промислового комплексу громади у минулому та поточному роках був помірним. У 2020 році скорочення обсягів реалізації промислової продукції становило 3,8% до відповідного показника 2019 року та було зумовлено негативним впливом пандемії COVID-19 на економіку. За результатами I півріччя 2021 року підприємствами громади було реалізовано промислової продукції на суму 7,5 млрд. грн., що в розрахунку на 1 мешканця громади на 33,5% менше аналогічного показника по країні.

Економіка Івано-Франківської міської територіальної громади значною мірою залучена до зовнішньоекономічних процесів. Незважаючи на те, що понад $\frac{3}{4}$ експортних поставок громади складає продукція машинобудування (механічні та електричні машини), чутливість підприємств громади до змін зовнішньоекономічної цінової кон'юнктури, світового попиту на продукцію та зовнішньоторговельної політики Уряду є помірною. Це забезпечується достатньою диверсифікацією ринків збуту та орієнтацією міських підприємств-експортерів переважно на ринки країн Європи.

У 2020 році на динаміку зовнішньої торгівлі підприємств громади впливало зниження економічної активності у світі через введення карантинних обмежень у відповідь на поширення COVID-19. У I півріччі 2021 року динаміка обсягів як експорту, так і імпорту підприємств міста Івано-Франківська суттєво

покращилась – приріст до аналогічних показників у I півріччі 2020 року становив 22,3% та 46,1% відповідно. Обсяг зовнішньоторговельного товарообороту підприємств Івано-Франківська склав 269 млн. доларів США, що на 34% перевищило показник у I півріччі 2020 року, але в розрахунку на 1 мешканця було на 31,3% менше середнього показника по країні.

Інвестиційна активність на території Івано-Франківської міської територіальної громади значною мірою визначається підприємствами промислового комплексу. При цьому значну роботу в напрямку покращення інвестиційного клімату проводить влада громади. Інвестиційна політика міської ради спрямована на покращення іміджу на регіональному та міжнародному рівнях, сприяння надходженню внутрішніх і зовнішніх інвестицій у розвиток економіки, здійснення активної інформаційно-промоційної діяльності. Івано-Франківськ залишається одним із лідерів серед вітчизняних міст з точки зору розвитку будівельної галузі та житлового будівництва.

Комунальна власність та комунальне господарство

Розгалужене житлово-комунальне господарство Івано-Франківської міської територіальної громади забезпечує надання комунальних послуг різним групам споживачів. Житлово-комунальному господарству громади, як і для переважної більшості громад України, притаманний високий рівень зношеності основних засобів (зокрема, житлового фонду та будівель бюджетних установ), об'єктів інженерної та транспортної інфраструктури. Влада громади щороку виділяє кошти на фінансування заходів у сфері житлово-комунального господарства та приділяє особливу увагу інвестиційним програмам та програмам розвитку міжнародного співробітництва, в тому числі з міжнародними фінансовими інституціями.

Івано-Франківська міська рада від імені та в інтересах територіальної громади відповідно до чинного законодавства наділена повноваженнями щодо володіння, користування та розпорядження об'єктами права комунальної власності. У власності Івано-Франківської міської територіальної громади перебуває значна кількість об'єктів, у тому числі таких, що становлять комерційний інтерес. Протягом аналізованого періоду Івано-Франківська міська рада здійснювала продаж об'єктів комунальної власності та земельних ділянок, а також надавала їх в оренду. На динаміку надходжень орендної плати у 2020 році суттєво впливали несприятливі макроекономічні умови внаслідок обмеження економічної діяльності через запровадження карантину, а також пільги, що надавалися орендарям у цей період. У I півріччі 2021 року динаміка надходжень орендної плати покращилась. Загалом, за результатами I півріччя 2021 року питома вага надходжень від операцій з майном та землею комунальної власності (продаж та оренда) у структурі доходної частини бюджету громади без урахування трансфертів становила 4,9%.

Бюджет громади

Бюджет Івано-Франківської міської територіальної громади – бюджет місцевого самоврядування. Організація бюджетного процесу громади здійснюється

відповідно до Конституції України, Бюджетного кодексу України, Закону України про Державний бюджет України на відповідний рік та інших законодавчих актів. В Івано-Франківську забезпечується висока ефективність фінансової політики, дотримуються норми чинного законодавства у цій сфері, забезпечується оперативність прийняття та реалізації управлінських рішень.

Доходи бюджету громади формуються за рахунок податкових надходжень, неподаткових надходжень, доходів від операцій з капіталом, цільових фондів та трансфертів. Динаміка доходної частини бюджету міста Івано-Франківськ (без урахування трансфертів) протягом 2012-2019 рр. була позитивною, а темпи її зростання в усіх зазначених періодах (крім 2012 року) перевищували відповідні показники в середньому по місцевих бюджетах. Починаючи з II кварталу 2020 року на динаміку доходної частини бюджету значною мірою впливали наслідки запровадження в Україні карантинних заходів через поширення коронавірусного захворювання COVID-19. У I півріччі 2021 року високі темпи росту обсягів доходної частини бюджету громади було відновлено.

Рівень бюджетної забезпеченості Івано-Франківської міської територіальної громади також є достатнім – у 2020 році та I півріччі 2021 року співвідношення обсягу доходів бюджету громади (без урахування трансфертів) в розрахунку на одного мешканця до середніх відповідних показниках по місцевих бюджетах у цілому становило 95%. Для бюджету громади характерним є низький рівень галузевої концентрації джерел наповнення доходної частини загального фонду, суттєва залежність місцевих фінансів від результатів діяльності окремих підприємств відсутня, а чутливість доходної частини бюджету до економічних ризиків є помірною.

Рівень самостійності бюджету громади у 2021 році залишався високим, залежність від базової дотації відсутня. Зважаючи на те, що в попередніх бюджетних періодах по місту Івано-Франківськ рівень надходжень податку на доходи фізичних осіб у розрахунку на 1 мешканця перевищував середній показник по країні, з бюджету міста в 2015-2019 рр. та з бюджету Івано-Франківської міської територіальної громади у 2020 році та I півріччі 2021 року перераховувалась реверсна дотація (вилучення). Бюджетом громади на 2021 рік передбачено перерахування реверсної дотації в обсязі 64,7 млн. грн. (на 5,9% менше показника 2020 року).

Бюджет Івано-Франківської міської територіальної громади за результатами виконання в I півріччі 2021 року мав позитивне сальдо операційного балансу за загальним та спеціальним фондами. Бюджет громади за підсумками I півріччя 2021 року виконано з профіцитом обсягом 91,7 млн. грн., у тому числі профіцит загального фонду склав 273,2 млн. грн., спеціальний фонд виконано з дефіцитом обсягом 181,4 млн. грн. Джерелом покриття дефіциту спеціального фонду були кошти, що передаються із загального фонду до бюджету розвитку та запозичення (кредити від НЕФКО). Також у I півріччі 2021 року з бюджету громади здійснювалось погашення боргу (кредитів від НЕФКО та облігацій внутрішньої місцевої позики серії D).

Ліквідність бюджету громади за результатами 2015-2020 рр. та I півріччя 2021 року, перебувала на достатньому рівні. Станом на 01.07.2021 р. утворився суттєвий обсяг кредиторської заборгованості за загальним фондом, а

співвідношення обсягу кредиторської заборгованості бюджетних установ за загальним фондом до видатків загального фонду за I півріччя 2021 року становило 35% та відповідало високому рівню. За спеціальним фондом обсяг кредиторської заборгованості був незначним. Короткотермінові позички з єдиного казначейського рахунку на покриття тимчасових касових розривів за загальним фондом до бюджету громади не залучалися.

Протягом I півріччя 2021 року до доходної частини бюджету Івано-Франківської міської територіальної громади надійшло 1 472,8 млн. грн., або 49,8% планових річних призначень. Обсяг доходної частини бюджету громади збільшився на 17,9% до відповідного показника у I півріччі 2020 року. При цьому приріст обсягу власних доходів бюджету (без урахування міжбюджетних трансфертів) становив 19,6%. За результатами I півріччя 2021 року динаміка надходжень за окремими основними власними джерелами наповнення бюджету громади покращилась, виконання річного плану за доходами загального та спеціального фондів було високим. Уточнений річний план на 2021 рік за доходами без урахування трансфертів у цілому було виконано у січні-червні на 49,8%, у тому числі відповідні планові показники доходної частини загального фонду бюджету громади виконані на 49,2%, спеціального фонду – на 70,2%.

Обсяг видаткової частини бюджету Івано-Франківської міської територіальної громади за результатами I півріччя 2021 року становив 1 381,2 млн. грн., що на 11,1% більше за відповідний показник у I півріччі 2020 року. Затверджений на 2021 рік план за видатками бюджету було виконано у січні-червні на 38%. Основним напрямом видатків бюджету залишається фінансування установ бюджетної сфери (освіти, охорони здоров'я, соціального захисту та соціального забезпечення, культури і мистецтва, фізичної культури і спорту), органів місцевого самоврядування, а також житлово-комунального господарства, будівництва та транспорту. Рівень виконання бюджету за більшістю напрямів, крім фінансування галузей соціально-культурної сфери, був невисокий. Також мало місце зменшення обсягу видатків за окремими основними напрямками. Зокрема це стосується державного управління, охорони здоров'я, та житлово-комунального господарства.

Питома вага капітальних видатків у видатковій частині бюджету громади становила 14,9%, що є високим рівнем для вказаного періоду, оскільки зазвичай переважний обсяг капітальних видатків припадає на II півріччя бюджетного року.

Протягом I півріччя 2021 року з бюджету громади фінансувались видатки на обслуговування прямого боргу Івано-Франківської міської ради та спрямовувались кошти на його погашення. Обслуговування та погашення боргових зобов'язань міської ради проводилось відповідно до укладених угод. При цьому питома вага видатків на обслуговування боргу у видатках загального фонду бюджету Івано-Франківської міської територіальної громади (без урахування реверсної дотації та надходжень всіх субвенцій, крім освітньої та медичної) становила 1,3% відповідно до фактичних показників, тобто не перевищувала встановлені Бюджетним кодексом України норми.

Боргові зобов'язання

Боргова політика Івано-Франківської міської влади визначається потребою в залученні додаткового фінансування для реалізації проєктів з відновлення міської інфраструктури. Станом на 01.07.2021 р. прямі боргові зобов'язання громади (без урахування заборгованості за середньостроковими позичками, залученими з єдиного казначейського рахунку у попередніх бюджетних періодах) склалися з кредитів, залучених від міжнародних фінансових організацій на впровадження інфраструктурних проєктів. Пряме боргове навантаження перебувало на низькому рівні – співвідношення обсягу прямого боргу до затвердженого на 2021 рік обсягу доходів бюджету громади без урахування трансфертів становило 5,1%.

Станом на 01.07.2021 р. консолідований борг Івано-Франківської міської ради складав 604,7 млн. грн. (без урахування простроченої кредиторської заборгованості комунальних підприємств та середньострокових позик, залучених у попередні бюджетні періоди з єдиного казначейського рахунку), у тому числі:

- 121,3 млн. грн. – прямий борг Івано-Франківської міської ради (без урахування середньострокових позик, залучених у попередні бюджетні періоди з єдиного казначейського рахунку);
- 70,1 млн. грн. – прострочена кредиторська заборгованість бюджетних установ;
- 413,3 млн. грн. – гарантований міською радою борг (у гривневому еквіваленті станом на дату складання звітності) за отриманими КП «Івано-Франківськводокотехпром», ДМП «Івано-Франківськтеплокомуненерго» та КП «Електроавтотранс» кредитними коштами від міжнародних фінансових організацій.

Співвідношення обсягу консолідованого боргу до затвердженого на 2021 рік обсягу доходної частини консолідованого бюджету громади без урахування трансфертів становило 25,6%, що відповідало помірному рівню. Зважаючи на волатильність протягом окремих попередніх періодів курсу гривні до основних світових валют, чутливість бюджету громади до валютних ризиків через значний обсяг місцевих гарантій, наданих за кредитами міжнародних фінансових організацій, номінованих в іноземній валюті, залишається суттєвою. Частково зменшують ризики довгостроковий період погашення основної суми боргу за угодами про субкредитування та відсутність пікових навантажень.

1. Соціально-економічний розвиток та потенціал громади

Економічний потенціал Івано-Франківської міської територіальної громади характеризується багатогалузевою промисловістю, розвиненою комунальною та транспортною інфраструктурою. Адміністративний центр громади – місто Івано-Франківськ має широку мережу ринкової інфраструктури, фінансових установ, закладів освіти, охорони здоров'я та культури. Основними галузями економіки громади є промисловість, туризм, будівництво, транспорт і зв'язок. Рівень диверсифікації економіки за видами економічної діяльності достатній, залежність господарського комплексу та бюджету громади від діяльності окремих провідних підприємств чи груп компаній або підприємств однієї галузі невисока.

Провідні позиції у наповненні місцевого бюджету шляхом відрахування обов'язкових податків та зборів належать підприємствам енергетичного комплексу, машинобудування, закладам освіти, установам державного управління, фінансової сфери, транспорту, торгівлі.

Економічний розвиток України у 2020 році в цілому сповільнився. Мало місце зменшення ділової активності, внутрішнього споживання та зайнятості населення з огляду на запровадження з середини березня 2020 року карантину в Україні через поширення коронавірусного захворювання COVID-19. Найбільшого негативного впливу від пандемії COVID-19 економіка країни зазнала у першій половині 2020 року – у II кварталі року зменшення ВВП до відповідного показника у II кварталі 2019 року в порівнянних цінах становило 11,4%. Після проходження жорсткої фази карантину падіння реального ВВП сповільнилося. За результатами III кварталу 2020 року зменшення ВВП до відповідного показника у III кварталі 2019 року в порівнянних цінах становило 3,5%, а за підсумками 2020 року в цілому реальний ВВП, за оцінками Національного банку України, скоротився на 4,4%.

У поточному році почалось відновлення світових ринків та економіки України, проте темпи росту були повільними, оскільки поширення нових штамів вірусу COVID-19 у світі спонукало окремі країни посилити карантинні заходи. За результатами I кварталу 2021 року реальний ВВП зменшився на 1,2% порівняно з попереднім кварталом, у II кварталі реальний ВВП зменшився на 0,7% порівняно з I кварталом 2021 року, але приріст до показника у II кварталі 2020 року становив 5,7%.

У 2021 році зберігаються внутрішні та зовнішні негативні чинники, що впродовж попередніх років обмежували економічний розвиток та стан фінансового ринку країни, що у свою чергу негативно впливало на потенціал зростання та платоспроможність економічних суб'єктів. Негативний тиск на економічний розвиток країни у минулому та поточному роках чинило зниження зовнішнього попиту на продукцію українського експорту через слабку економічну активність у світі внаслідок введення карантинних обмежень у відповідь на поширення COVID-19. Крім того, посилення волатильності на світових фінансових ринках та негативні очікування інвесторів суттєво обмежили доступ України до ринку зовнішніх позик та інвестиційного капіталу.

Актуальними для економічного розвитку країни залишаються також ризики, пов'язані із загрозою ескалації бойових дій на сході та посиленням логістичних проблем (відсутність переміщення вантажів через лінію зіткнення у межах Донецької та Луганської областей, обмеження на транзит українських товарів через територію Російської Федерації, а також можлива ескалація конфлікту з РФ в Азовському морі).

Рівень соціально-економічного розвитку та інвестиційний потенціал Івано-Франківської міської територіальної громади були високі, чутливість господарського комплексу та бюджету громади до економічних ризиків помірні. У 2020 році та I півріччі 2021 року на соціальний та економічний розвиток міста значною мірою впливали несприятливі макроекономічні умови внаслідок обмеження економічної діяльності через запровадження карантину, що позначалося також на динаміці доходної частини бюджету громади та чинило тиск на видаткову частину внаслідок необхідності збільшення фінансування окремих галузей та антикризових заходів.

1.1. Населення, трудові ресурси та ринок праці

За чисельністю населення Івано-Франківськ належить до середніх міст України. Станом на 01.07.2021 р. чисельність наявного населення в м. Івано-Франківську та селах, що входили до підпорядкування Івано-Франківської міської ради до створення об'єднаної територіальної громади (с. Крихівці, с. Вовчинець, с. Угорники, с. Микитинці та с. Хриплин), становила 264,8 тис. мешканців (Таблиця 1.1). При цьому загальна чисельність населення Івано-Франківської міської територіальної громади, до складу якої входять 19 населених пунктів, станом на початок поточного року становила 287,5 тис. осіб.

Таблиця 1.1. Динаміка показників демографічних процесів у м. Івано-Франківську та в Україні, тис. осіб

Показник	2016	2017	2018	2019	2020	I півр. 2021
Місто						
Чисельність наявного населення станом на кінець періоду, тис. осіб	254,5	257,5	260,6	263,4	264,6	264,8
Природний приріст населення, тис. осіб	0,41	0,91	0,07	0,19	-0,41	-0,55
Механічний приріст населення, тис. осіб	2,63	2,03	3,06	2,57	1,69	0,72
Україна*						
Чисельність наявного населення станом на кінець періоду, тис. осіб	42 584,5	42 386,4	42 153,2	41 902,4	41 588,4	41 383,2
Природний приріст населення, тис. осіб	-186,59	-210,14	-251,79	-272,30	-323,38	-216,45
Механічний приріст населення, тис. осіб	10,62	12,00	18,59	21,51	9,32	11,27

* дані наведено без урахування неконтрольованих територій

Джерела: Державна служба статистики України, Виконавчий комітет Івано-Франківської міської ради

Розвинута соціальна інфраструктура, вищі, ніж в багатьох інших містах України рівень комфорту та безпеки проживання в м. Івано-Франківську, а також збільшення кількості робочих місць сприяють збільшенню кількості трудових

ресурсів за рахунок міграційного приросту. Демографічна ситуація у м. Івано-Франківську протягом 2020 та I півріччя 2021 років характеризувалась зростанням чисельності населення внаслідок міграційного приросту, тоді як сальдо природного приросту другий рік поспіль зберігало негативне значення.

Зважаючи на структуру економіки, ринок праці міста Івано-Франківська та Івано-Франківської міської територіальної громади в цілому помірно диверсифікований як за видами економічної діяльності, так і за основними роботодавцями. Найбільша кількість населення зайнята на підприємствах торгівлі, промисловості та професійної науково-технічної діяльності, а також у сфері тимчасового розміщення й організації харчування. Питома вага кожного з найбільших роботодавців (ДП ВО «Карпати», ПАТ «Прикарпаттяобленерго», Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника, Івано-Франківський національний медичний університет, та ДМП «Івано-Франківськтеплокомуненерго») у 2020 році не перевищувала 5% середньооблікової чисельності штатних працівників. Значна частина мешканців міста зайнята також у регіональній філії «Львівська Залізниця» АТ «Укрзалізниця». При цьому залежність від діяльності одного підприємства або галузі була помірна.

Трудові ресурси громади є достатньо мобільними та значна чисельність мешканців зайнята у малому бізнесі. У місті Івано-Франківську, попри важку економічну ситуацію через пандемію, за підсумками 8 місяців 2021 року (як і у 2020 році) спостерігалася позитивна динаміка реєстрації підприємницької діяльності суб'єктами господарювання – станом на 01.09.2021 р. у місті зареєстровано 29,8 тис. суб'єктів підприємницької діяльності (в тому числі 15,5 тис. суб'єктів – фізичні особи підприємці), що на 1,4 тис. суб'єктів більше, ніж на початок 2021 року. На середніх та малих підприємствах зайнято понад 90% найманих працівників усіх підприємств-суб'єктів господарської діяльності.

Наприкінці 2019 року та на початку 2020 року ситуація на ринку праці була сприятливою. З другої половини березня 2020 року в Україні було запроваджено карантин з метою запобігання поширенню коронавірусу, що мало наслідком обмеження на роботу підприємств торгівлі, транспорту та сектору послуг та, відповідно, суттєво вплинуло на показники ринку робочої сили. У квітні 2020 року мало місце зниження рівня заробітної плати у будівництві, транспорті, торгівлі та промисловості, а в секторах із переважно бюджетним фінансуванням її зростання стрімко сповільнилося. Починаючи з травня 2020 року на тлі послаблення карантинних обмежень і відповідного поліпшення економічних очікувань тривало відновлення попиту на робочу силу, але він залишався слабким, а темпи росту заробітної плати – низькими. У поточному році ситуація на ринку праці дещо покращилась, на тлі поживлення економіки збільшився попит на робочу силу та прискорилося зростання зарплат як у номінальному, так і в реальному вимірі.

Розвиток ринку праці міста Івано-Франківськ у 2016-2020 рр.³ характеризувався збереженням високого рівня зайнятості населення – питома вага зайнятих у загальній чисельності наявного населення міста щорічно перевищувала відповідний показник по Україні в цілому.

³ починаючи з січня 2021 року показники середньооблікової чисельності штатних працівників та середньомісячної заробітної плати у розрізі окремих громад Головним управлінням статистики в Івано-Франківській області не обраховуються

Таблиця 1.2. Динаміка основних показників ринку праці (без урахування малого бізнесу) в м. Івано-Франківську та в Україні

Показники	2016	2017	2018	2019	2020
Місто					
Середньооблікова чисельність штатних працівників, тис. осіб	69,8	71,3	73,1	74,3*	73,5*
Темпи росту за останній період, %	100,2	102,2	102,6	101,6	98,9
Питома вага середньооблікової кількості штатних працівників (без урахування малого бізнесу) у загальній чисельності наявного населення, %	27,4	27,7	28,1	28,2	27,8
Україна**					
Середньооблікова чисельність штатних працівників, тис. осіб	7 868,1	7 679,0	7 661,0	7 443,0	7 345,2
Темпи росту за останній період, %	97,6	97,6	99,8	97,2	98,7
Питома вага середньооблікової кількості штатних працівників у загальній чисельності наявного населення, %	18,5	18,1	18,2	17,8	17,7

* розраховано агентством «Кредит-Рейтинг» на підставі показників Головного управління статистики у Івано-Франківській області, що надаються окремо за кожний квартал

** дані наведено без урахування неконтрольованих територій

Джерела: Державна служба статистики України, Виконавчий комітет Івано-Франківської міської ради

Темпи зростання середньомісячної заробітної плати штатних працівників м. Івано-Франківська протягом 2015-2020 рр. у цілому відповідали аналогічним показникам по країні. Протягом усього зазначеного періоду розмір середньомісячної заробітної плати штатних працівників громади залишався нижчим за середній показник по країні.

Таблиця 1.3. Динаміка показників заробітної плати у м. Івано-Франківську та в Україні

Показники	2016	2017	2018	2019	2020
Місто					
Середньомісячна заробітна плата, грн.	4 371,0	6 205,0	7 687,0	9 030,2*	9 911,9*
Темпи зростання середньомісячної заробітної плати за останній період, %	125,0	142,0	123,9	117,5	109,8
Заборгованість за виплатою заробітної плати на кінець періоду, млн. грн.	4,8	17,0	16,1	27,3	28,9
Середньомісячний ФОП, млн. грн.	304,9	442,4	562,1	670,8	728,1
Співвідношення обсягу заборгованості за заробітною платою до середньомісячного фонду оплати праці, %	1,6	3,8	2,9	4,1	4,0
Україна**					
Середньомісячна заробітна плата, грн.	5 183,0	7 104,0	8 865,0	10 496,8	11 591,2
Темпи зростання середньомісячної заробітної плати за останній період, %	123,6	137,1	124,8	118,4	110,4
Заборгованість за виплатою заробітної плати на кінець періоду, млн. грн.	1 791,0	2 368,4	1 455,7	3 034,4	1 878,4
Середньомісячний ФОП, млн. грн.	40 780,4	54 551,6	67 914,8	78 127,8	85 138,9
Співвідношення обсягу заборгованості за заробітною платою до середньомісячного фонду оплати праці, %	4,4	4,3	2,1	3,9	2,2

* розраховано агентством «Кредит-Рейтинг» на підставі показників Головного управління статистики у Івано-Франківській області, що надаються окремо за кожний квартал

** дані наведено без урахування неконтрольованих територій

Джерела: Державна служба статистики України, Виконавчий комітет Івано-Франківської міської ради

Динаміка оплати праці та рівень зайнятості населення впливають на обсяги надходжень податку на доходи фізичних осіб (найвагоміше джерело наповнення

бюджету громади). Обсяги надходжень податку на доходи фізичних осіб у I півріччі 2021 року зростали високими темпами – обсяг надходжень за цим джерелом збільшився на 22,4% до показника у відповідному періоді 2020 року, рівень виконання річного плану становив 45,9% планового показника на 2021 рік.

У I півріччі 2021 року мало місце збільшення обсягу невиплаченої заробітної плати працівникам підприємств громади. Сума боргу станом на 01.07.2021 р. становила 34,8 млн. грн., що на 20,7% більше, ніж на початок поточного року. Найбільшими боржниками за виплатою заробітної плати працівникам є ДП «Івано-Франківський комбінат хлібопродуктів» (на даний час підприємство діяльність не здійснює, а Фондом держмайна України прийнято рішення про його приватизацію), ДП «Івано-Франківський котельно-зварювальний завод» (входить до складу Укроборонпрому, причиною виникнення заборгованості є важкий фінансовий стан підприємства та зменшення обсягів виробництва), ПрАТ «Івано-Франківський арматурний завод» (заборгованість виникла у 2020 році внаслідок погіршення фінансового стану, рахунки підприємства заблоковані, договори на постачання продукції відсутні). Станом на 01.07.2021 р. заборгованість на підприємствах, в установах та організаціях бюджетної сфери Івано-Франківської міської територіальної громади була відсутня.

Загальна чисельність населення Івано-Франківської міської територіальної громади, до складу якої входять 19 населених пунктів, станом на початок поточного року становила 287,5 тис. осіб. За чисельністю населення Івано-Франківськ (адміністративний центр Івано-Франківської міської територіальної громади) відноситься до середніх міст України. Розвинута соціальна інфраструктура, вищі, ніж в багатьох інших містах України рівень комфорту та безпеки проживання в м. Івано-Франківську, а також збільшення кількості робочих місць сприяють збільшенню кількості трудових ресурсів за рахунок міграційного приросту. Демографічна ситуація у м. Івано-Франківську протягом I півріччя 2021 року характеризувалась зростанням чисельності населення внаслідок міграційного приросту, тоді як сальдо природного приросту другий рік поспіль мало негативне значення.

Зважаючи на структуру економіки, ринок праці міста Івано-Франківськ та Івано-Франківської міської територіальної громади в цілому помірно диверсифікований як за видами економічної діяльності, так і за основними роботодавцями. Найбільша кількість населення зайнята на підприємствах торгівлі, промисловості та професійної науково-технічної діяльності, а також у сфері тимчасового розміщення й організації харчування. Трудові ресурси громади є достатньо мобільними, значна чисельність мешканців зайнята у малому бізнесі. Розвиток ринку праці міста Івано-Франківськ у 2016-2020 рр. характеризувався збереженням високого рівня зайнятості населення – питома вага зайнятих у загальній чисельності наявного населення міста щорічно перевищувала відповідний показник по Україні в цілому. Слід зазначити, що протягом 2020 року та I півріччя 2021 року на стан ринку праці суттєво впливали запроваджені в Україні карантинні заходи з метою запобігання поширенню коронавірусу.

Темпи зростання середньомісячної заробітної плати штатних працівників м. Івано-Франківська протягом 2015-2020 рр. у цілому відповідали аналогічним показникам по країні. Протягом усього зазначеного періоду розмір середньомісячної заробітної плати штатних працівників громади залишався нижчим за середній показник по країні. У I півріччі 2021 року мало місце збільшення обсягу невиключеної заробітної плати працівникам підприємств громади. Сума боргу станом на 01.07.2021 р. становила 34,8 млн. грн., що на 20,7% більше, ніж на початок поточного року.

Динаміка оплати праці та рівень зайнятості населення впливають на обсяги надходжень податку на доходи фізичних осіб (найвагоміше джерело наповнення бюджету громади). Обсяги надходжень податку на доходи фізичних осіб у I півріччі 2021 року зростали високими темпами – обсяг надходжень за цим джерелом збільшився на 22,4% до показника у відповідному періоді 2020 року, рівень виконання річного плану становив 45,9% планового показника на 2021 рік.

1.2. Промисловість

Господарський комплекс Івано-Франківської міської територіальної громади достатньо диверсифікований за видами економічної діяльності, при цьому промисловість займає важливе місце у місцевій економіці як з точки зору формування та розвитку ринку праці, так і наповнення бюджетів усіх рівнів шляхом сплати податкових платежів. Івано-Франківськ входить до числа найбільш промислово розвинених міст західного регіону України. Питома вага підприємств Івано-Франківської міської територіальної громади, що відносяться до основного кола статистичної звітності (великі та середні), у загальнообласному обсязі реалізації продукції була суттєвою – 19% у 2020 році та 18,2% у I півріччі 2021 року.

Ситуація в промисловому комплексі країни впродовж 2020 року характеризувалась уповільненням обсягів промислового виробництва та зменшенням обсягів реалізації промислової продукції майже за усіма основними галузями (крім хімічної промисловості та виробництва основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів), що було зумовлено, в тому числі, негативним впливом пандемії COVID-19 на економіку. У 2020 році введення карантинних обмежень у відповідь на поширення COVID-19 призвело до стрімкого зниження економічної активності у світі. Через звуження зовнішнього попиту мало місце подальше падіння світових цін на товари, що переважають в українському експорті, що в свою чергу впливало на обсяги зовнішньої торгівлі вітчизняних підприємств. У 2021 році, завдяки пом'якшенню карантину та програмам стимулювання, глобальна економіка почала відновлюватися, але нижчими, ніж очікувалось темпами, що у свою чергу впливає на діяльність вітчизняних підприємств-експортерів. За результатами I півріччя 2021 року по країні в цілому мало місце збільшення обсягів промислового виробництва на 2,1%.

Вплив негативних макроекономічних факторів на розвиток промислового комплексу Івано-Франківської міської територіальної громади був помірним. У 2020 році скорочення обсягів реалізації промислової продукції становило 3,8% до відповідного показника 2019 року та було зумовлено негативним впливом пандемії COVID-19 на економіку. За результатами I півріччя 2021 року підприємствами громади було реалізовано промислової продукції на суму 7,5 млрд. грн., що в розрахунку на 1 мешканця громади на 33,5% менше аналогічного показника по країні.

Таблиця 1.4. Динаміка основних показників роботи промисловості Івано-Франківської міської територіальної громади та України

Показник	2019	2020	I півр. 2021
Місто			
Обсяг реалізованої продукції в діючих цінах по місту, млн. грн.	12 126,4	11 668,8	7 544,9
Темп росту обсягів реалізації промислової продукції до відповідного попереднього періоду, %	86,8	96,2	н/д
Середній обсяг реалізації промислової продукції по місту у розрахунку на одного мешканця, грн.	42 728,8	40 743,1	26 243,1
Україна*			
Обсяг реалізованої продукції в діючих цінах по країні, млн. грн.	2 480 804,2	2 481 148,5	1 632 953,3**
Темп росту обсягів реалізації промислової продукції до відповідного попереднього періоду, %	98,9	100,01	н/д
Середній обсяг реалізації промислової продукції по Україні в розрахунку на одного мешканця грн.	59 204,3	59 659,7	39 459,3

* дані наведено без урахування неконтрольованих територій

** з 01.01.2021 р. було зміно методологію розрахунку показника

Джерела: Державна служба статистики України, Виконавчий комітет Івано-Франківської міської ради

Провідними галузями промислового комплексу громади є: машинобудування, харчова промисловість, виробництво іншої неметалевої продукції, виробництво меблів, іншої продукції, ремонт і монтаж машин і устаткування, а також постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря.

Серед галузей переробної промисловості громади провідною галуззю залишається машинобудування, на яке припадало 21,3% обсягів реалізації продукції підприємствами громади у I півріччі 2021 року. Провідні позиції серед машинобудівних підприємств громади займають ДП ВО «Карпати» та ТОВ «Електролюкс Україна». Слід зазначити, що у 2019 році мало місце згортання виробництва ТОВ «Тайко Електронікс Юкрейн Лімітед» на території України у зв'язку з оптимізацією виробничих площ у Європі. Обсяги реалізованої продукції основними підприємствами галузі у січні-липні поточного року зростали. При цьому у вересні поточного року чеський автовиробник Skoda Auto (один із контрагентів ДП ВО «Карпати») призупинив виробництво через світову кризу та пов'язану з цим відсутність мікросхем для автомобілів, що у свою чергу вплинуло й на результати діяльності ДП ВО «Карпати».

Значну питому вагу в загальних обсягах реалізованої промислової продукції утримує харчова промисловість, на яку припадало 6,8% обсягів реалізації продукції. У минулому році припинило виробництво ПАТ ВТКФ «Ласощі». У

поточному році спостерігається зростання обсягів виробництва й реалізації продукції ТДВ «Івано-Франківський хлібокомбінат», ТОВ «Лігос», ПрАТ «Івано-Франківська харчосмакова фабрика».

Протягом січня-липня поточного року зменшили обсяги реалізації промислової продукції підприємства, які спеціалізуються у текстильному виробництві, виробництві одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів (ПАТ «Івано-Франківське виробничо-торговельне швейне підприємство «Галичина»). У свою чергу мало місце зростання обсягів реалізованої продукції підприємствами, які спеціалізуються у виготовленні виробів з деревини та поліграфічної діяльності (ТзОВ «Куверт-Україна»), іншої неметалевої мінеральної продукції (ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон»), виробництві меблів, іншої продукції, ремонту і монтажу машин і устаткування (ТОВ «Інтелком»).

Господарський комплекс Івано-Франківської міської територіальної громади достатньо диверсифікований за видами економічної діяльності, при цьому промисловість займає важливе місце у місцевій економіці як з точки зору формування та розвитку ринку праці, так і наповнення бюджетів усіх рівнів шляхом сплати податкових платежів. Провідними галузями промислового комплексу громади є: постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря, машинобудування, харчова промисловість, виробництво іншої неметалевої продукції та виробництво меблів, іншої продукції, ремонт і монтаж машин і устаткування.

Промисловий комплекс Івано-Франківської міської територіальної громади (з огляду на його диверсифікацію за галузями та підприємствами й орієнтацію переважно на кінцевого споживача), на відміну від промисловості в інших регіонах країни, менше залежить від впливу загальнодержавних негативних чинників, що обмежують розвиток галузі. Вплив негативних макроекономічних факторів на розвиток промислового комплексу громади у минулому та поточному роках був помірним. У 2020 році скорочення обсягів реалізації промислової продукції становило 3,8% до відповідного показника 2019 року та було зумовлено негативним впливом пандемії COVID-19 на економіку. За результатами I півріччя 2021 року підприємствами громади було реалізовано промислової продукції на суму 7,5 млрд. грн., що в розрахунку на 1 мешканця громади на 33,5% менше аналогічного показника по країні.

1.3. Зовнішньоекономічна діяльність

Економіка Івано-Франківської міської територіальної громади значною мірою залучена до зовнішньоекономічних процесів. Важливим фактором помірної чутливості економіки громади до змін зовнішньоекономічної цінової кон'юнктури, світового попиту на продукцію та зовнішньоторговельної політики Уряду є орієнтація місцевих підприємств-експортерів переважно на ринки країн Європи. Обсяг зовнішньоторговельного товарообороту підприємств громади у розрахунку на 1 мешканця перевищував відповідний показник по області, але поступався відповідному показнику по Україні в цілому.

Протягом 2020 року зовнішньоторговельний товарооборот підприємств міста Івано-Франківськ зменшився на 4% до відповідного показника 2019 року. У I півріччі 2021 року динаміка обсягів як експорту, так і імпорту суттєво покращилась – приріст до аналогічних показників у I півріччі 2020 року становив 22,3% та 46,1% відповідно. Обсяг зовнішньоторговельного товарообороту підприємств Івано-Франківська склав 269 млн. доларів США, що на 34% перевищило показник у I півріччі 2020 року, але в розрахунку на 1 мешканця було на 31,3% менше середнього показника по країні. (Таблиця 1.5).

Таблиця 1.5 Динаміка показників зовнішньоторговельного обороту товарів підприємств та організацій міста Івано-Франківська та України

Показники	2016	2017	2018	2019	2020	I півр. 2021
Місто						
Зовнішньоторговельний товарооборот, млн. доларів США	571,5	485,2	468,5	536,1	514,4	269,0
Темпи росту зовнішньоторговельного товарообороту, %	182,2	84,9	96,6	114,4	96,0	134,0
Зовнішньоторговельний товарооборот у розрахунку на 1 мешканця, доларів США	2 245,2	1 884,4	1 797,8	2 035,5	1 944,1	1 015,8
Україна*						
Зовнішньоторговельний товарооборот, млн. доларів США	75 611,4	92 865,1	104 481,0	110 844,0	103 304,2	61 174,6
Темпи росту зовнішньоторговельного товарообороту, %	100,0	122,8	112,5	106,1	93,2	129,9
Зовнішньоторговельний товарооборот у розрахунку на 1 мешканця, доларів США	1 775,6	2 190,9	2 478,6	2 645,3	2 484,0	1 478,2

* дані наведено без урахування неконтрольованих територій

Джерела: Державна служба статистики України, Виконавчий комітет Івано-Франківської міської ради

Сальдо зовнішньої торгівлі товарами, на відміну від попередніх періодів, набуло негативного значення. Найбільшими промисловими підприємствами-експортерами є: ТОВ «ІМПЕРОВО ФУДЗ», ДП ВО «Карпати», ТОВ «Електролюкс Україна», ПАТ «Івано-Франківське виробничо-торговельне швейне підприємство «Галичина». Основними статтями експорту були машини, обладнання та механізми, електротехнічне обладнання (76,1% обсягу експорту), живі тварини, продукти тваринного походження (7,7%) та вироби з деревини (4,4%).

Диверсифікація ринків збуту достатня. Партнерами у зовнішній торгівлі товарами були нерезиденти з 89 країн світу. Найважливішими країнами-партнерами громади з експортних операцій були: Румунія (51,8% обсягу експорту), Польща (13,8%), Італія (5%), Російська Федерація (2,9%), Об'єднані Арабські Емірати (2,6%), Німеччина і Чехія (по 2,2%), Угорщини (2%). Обсяг експорту товарів до країн Європейського Союзу в I півріччі 2021 року становив 83,4% від загального обсягу експорту.

Економіка Івано-Франківської міської територіальної громади значною мірою залучена до зовнішньоекономічних процесів. Незважаючи на те, що понад $\frac{3}{4}$ експортних поставок громади складає продукція машинобудування (механічні та електричні машини), чутливість підприємств громади до змін зовнішньоекономічної цінової кон'юнктури, світового попиту на продукцію та зовнішньоторговельної політики Уряду є помірною. Це забезпечується достатньою диверсифікацією ринків збуту та орієнтацією міських підприємств-експортерів переважно на ринки країн Європи.

У 2020 році на динаміку зовнішньої торгівлі підприємств громади впливало зниження економічної активності у світі через введення карантинних обмежень у відповідь на поширення COVID-19. У I півріччі 2021 року динаміка обсягів як експорту, так і імпорту підприємств міста Івано-Франківська суттєво покращилась – приріст до аналогічних показників у I півріччі 2020 року становив 22,3% та 46,1% відповідно. Обсяг зовнішньоторговельного товарообороту підприємств Івано-Франківська склав 269 млн. доларів США, що на 34% перевищило показник у I півріччі 2020 року, але в розрахунку на 1 мешканця було на 31,3% менше середнього показника по країні.

1.4. Інвестиційна та будівельна діяльність

Інвестиційна активність на території Івано-Франківської міської територіальної громади значною мірою визначається підприємствами промислового комплексу. Результатом інвестиційної активності підприємств громади є модернізація, технічне переоснащення та розширення виробництва, а також створення нових робочих місць, що в цілому позитивно впливає на рівень соціально-економічного розвитку громади та обсяги доходної частини місцевого бюджету.

У поточному році реалізовували інвестиційні проекти АТ «Івано-Франківський локомотиво-ремонтний завод» та ДП ВО «Карпати». У 2021 році продовжено реалізацію імпаکت-інвестиційного проекту «Промприлад. Реновація» – будівництво нових корпусів та подальша ревіталізація об'єкту. Протягом I півріччя 2021 року на реалізацію проекту було залучено 61,9 млн. грн. інвестиційних коштів від 111 інвесторів (фізичних та юридичних осіб).

Значну роботу в напрямку покращення інвестиційного клімату проводить влада громади. Проводиться постійний супровід та сприяння в роботі підприємствам з іноземними інвестиціями. З метою залучення інвестицій в економіку громади постійно напружуються та вживаються заходи щодо пошуку відповідних земельних ділянок та використання вільних виробничих площ промислових підприємств громади. З метою презентації інвестиційного потенціалу громади та залучення потенційних інвесторів працює інвестиційний Web-сайт <http://invest-if.com/>, на якому розміщена вся наявна інформація про індустріальний сектор, експортні поставки, перелік вільних земельних ділянок та виробничих площ, а також зазначені успішно реалізовані start-up проекти.

За участі міської влади реалізуються наступні проекти: спільний з Європейським банком реконструкції та розвитку проект «Реконструкція та модернізація системи теплопостачання міста Івано-Франківськ», спільний з МБРР проект «Розвиток міської інфраструктури», а також спільні з Північною екологічною фінансовою корпорацією НЕФКО проекти «Вуличне освітлення у місті Івано-Франківськ» та «Реконструкція та модернізація системи теплопостачання в районі вулиць Довга – Карпатська м. Івано-Франківська» в рамках Програми «Демо-Україна ДН». Крім того, розпочато реалізацію проекту «Оновлення тролейбусного парку м. Івано-Франківська» із залученням кредиту від ЄБРР та реалізовувався інвестиційний проект «Підвищення енергоефективності об'єктів бюджетної сфери міста Івано-Франківськ» (I та II етапи) за підтримки Північної Екологічної Фінансової корпорації НЕФКО та Фонду ЕБР.

Загалом за результатами I півріччя 2021 року загальний обсяг капітальних інвестицій на території громади, здійснених за рахунок усіх джерел фінансування, становив 1 146,4 млн. грн., що становить 32,8% загальнообласного показника.

Основні показники будівельної діяльності в м. Івано-Франківську наведено у таблиці (Таблиця 1.6).

Таблиця 1.6. Динаміка показників будівельної діяльності Івано-Франківської міської територіальної громади та України

Показники	2019	2020	I півр. 2021
Місто			
Введення в експлуатацію загальної площі житла, тис. кв. м	361,9	177,3	85,4
Введення в експлуатацію житла на 1000 осіб наявного населення, кв. м	1 275,1	619,2	297,1
Обсяг виробленої будівельної продукції, млн.грн.	2 357,9	2 181,7	1 033,3
Темпи росту обсягу виробленої будівельної продукції до попереднього відповідного періоду, %	н/д	92,5	н/д
Україна*			
Введення в експлуатацію загальної площі житла, тис. кв. м	11 029,3	5 749,9	4 797,2
Введення в експлуатацію житла на 1000 осіб наявного населення, кв. м	263,2	138,3	115,9
Обсяг виробленої будівельної продукції, млн.грн.	181 697,9	202 080,8	76 815,8
Темпи росту обсягу виробленої будівельної продукції до попереднього відповідного періоду, %	128,7	111,2	118,9

* дані наведено без урахування неконтрольованих територій

Джерела: Державна служба статистики України, Виконавчий комітет Івано-Франківської міської ради

Івано-Франківськ залишається одним із лідерів серед вітчизняних міст з точки зору розвитку будівельної галузі та житлового будівництва. Обсяг виробленої будівельної продукції підприємствами громади у I півріччі 2021 року склав понад 1 млрд. грн., або 69,6% загального обсягу по області. Обсяги введеного в експлуатацію житла у розрахунку на 1000 осіб наявного населення, як і в попередніх періодах, перевищують відповідні показники по країні в цілому.

Інвестиційна активність на території Івано-Франківської міської територіальної громади значною мірою визначається підприємствами промислового комплексу. При цьому значну роботу в напрямку покращення інвестиційного клімату проводить влада громади. Інвестиційна політика міської ради спрямована на покращення іміджу громади на регіональному та міжнародному рівнях, сприяння надходженню внутрішніх і зовнішніх інвестицій у розвиток економіки, здійснення активної інформаційно-промоційної діяльності.

Івано-Франківськ залишається одним із лідерів серед вітчизняних міст з точки зору розвитку будівельної галузі та житлового будівництва.

1.5. Житлово-комунальне господарство

Розгалужене житлово-комунальне господарство Івано-Франківської міської територіальної громади забезпечує надання комунальних послуг різним групам споживачів. Для житлово-комунального господарства громади характерні проблеми, які в цілому є типовими для переважної більшості громад України, а саме: зношеність житлового фонду та окремих об'єктів інженерної і транспортної інфраструктури; високий рівень зносу комунальних мереж та обладнання; наявність заборгованості населення за спожиті житлово-комунальні послуги. Влада громади проводить роботу в напрямку покращення стану житлово-комунального господарства, відновлення інфраструктури, поліпшення надання послуг та зменшення енергоспоживання в бюджетній сфері.

Івано-Франківська міська рада була однією з перших в Україні, що приєдналась до ініціативи Європейської Комісії під назвою «Угода мерів щодо сталого енергетичного розвитку і захисту клімату». На сьогодні у місті Івано-Франківськ забезпечено функціонування єдиної автоматизованої системи моніторингу та аналізу споживання енергоносіїв і комунальних послуг закладами бюджетної сфери (заклади освіти, охорони здоров'я та культури). Здійснюється постійний моніторинг використання енергоресурсів установами та закладами, які фінансуються з бюджету громади та проводиться щоквартальний аналіз дотримання встановлених лімітів та виконання плану заходів з енергозбереження. У бюджетних закладах запроваджено роботу зі встановлення засобів дистанційної передачі даних про споживання енергоносіїв та заміни приладів їх обліку на сучасні, що дозволяють автоматизувати збір та передачу цих даних через Інтернет.

Протягом I півріччя 2021 року з бюджету Івано-Франківської міської територіальної громади на фінансування галузі «Житлово-комунальне господарство» було перераховано 67,8 млн. грн. (на 31,3% менше, ніж у I півріччі 2020 року). При цьому суттєво зросли видатки на такі галузі, як «Транспорт» та «Будівництво». Виділялись також кошти на поповнення статутних капіталів комунальних підприємств громади. З метою реалізації важливих для громади проектів у сферах комунального господарства та енергоефективності Івано-Франківська міська рада співпрацює з міжнародними фінансовими організаціями щодо залучення кредитних коштів.

Розгалужене житлово-комунальне господарство Івано-Франківської міської територіальної громади забезпечує надання комунальних послуг різним групам споживачів. Житлово-комунальному господарству громади, як і для переважної більшості громад України, притаманний високий рівень зношеності основних засобів (зокрема, житлового фонду та будівель бюджетних установ), об'єктів інженерної та транспортної інфраструктури. Влада громади щороку виділяє кошти на фінансування заходів у сфері житлово-комунального господарства та приділяє особливу увагу інвестиційним програмам та програмам розвитку міжнародного співробітництва, в тому числі з міжнародними фінансовими інституціями.

1.6. Комунальна власність громади

Івано-Франківська міська рада від імені та в інтересах територіальної громади відповідно до чинного законодавства наділена повноваженнями щодо володіння, користування та розпорядження об'єктами права комунальної власності. За рішенням ради виконуються усі майнові операції, в тому числі об'єкти права комунальної власності можуть передаватися у постійне або тимчасове користування юридичним та фізичним особам, надаватися в оренду, продаватися та купуватися, використовуватися як застава. Міська рада вирішує також питання відчуження об'єктів права комунальної власності та визначає доцільність, порядок та умови відчуження. Доходи від відчуження об'єктів права комунальної власності зараховуються до місцевого бюджету та спрямовуються на фінансування заходів, передбачених бюджетом розвитку. У власності Івано-Франківської міської територіальної громади перебуває значна кількість об'єктів, у тому числі таких, що становлять комерційний інтерес. Слід зауважити, що активний продаж об'єктів права комунальної власності може в подальшому суттєво обмежити як обсяги надходжень до бюджету розвитку (доходи від операцій з капіталом – вичерпний ресурс), так і доходів загального фонду від оренди землі та майна.

Нерухоме майно

З метою наповнення бюджету розвитку, за рахунок якого здійснюються капітальні вкладення місцевого бюджету, міська рада щорічно виставляє на приватизацію майно, яке перебуває в комунальній власності. Доходи від приватизації майна у 2020 році зросли в 4,2 рази до показника 2019 року та становили 46,1 млн. грн. Загалом було приватизовано 39 об'єктів (у тому числі 18 об'єктів на конкурентних засадах). У I півріччі 2021 року було продано 6 об'єктів (у тому числі 5 об'єктів через аукціони), до бюджету громади надійшло 6,4 млн. грн., у тому числі 3,1 млн. грн. за договорами купівлі-продажу, укладеними у минулому році.

Обсяги надходжень від оренди комунального майна у 2020 році та I півріччі 2021 року не мали сталої динаміки, що зумовлено наданням пільг орендарям на період карантину. За результатами 2020 року до бюджету громади надійшло 15,3 млн. грн. плати за оренду майна, що на 4,3% менше обсягу попереднього року, у I півріччі 2021 року обсяг надходжень становив 7,3 млн. грн. – на 10,4% більше, ніж у I півріччі 2020 року. У 2020 році було затверджено Методику розрахунку орендної плати за оренду об'єктів комунальної власності Івано-Франківської

міської територіальної громади (рішення Івано-Франківської міської ради від 24.12.2020 р. № 400-3). У I півріччі 2021 року міською радою рішень про зміну ставок на оренду комунального майна громади не приймалось.

Земельні ресурси

Важливими джерелами надходжень до бюджету громади є надходження від продажу земельних ділянок несільськогосподарського призначення (в тому числі продажу права оренди) та надання земельних ділянок в оренду. Впродовж 2020 року було продано 13 земельних ділянок загальною площею 1,4 га (в тому числі 2 ділянки загальною площею 0,07 га на конкурентних засадах). Загалом у 2020 році надходження коштів від продажу землі до бюджету громади становили 18,1 млн. грн., що на 32% менше за показник 2019 року. У I півріччі 2021 року було продано 7 земельних ділянок загальною площею 0,64 га (в тому числі 3 ділянки загальною площею 0,24 га на конкурентних засадах), до бюджету громади надійшло 2,3 млн. грн.

Вагомим джерелом наповнення бюджету громади є кошти від оренди землі та сплати земельного податку. У I півріччі 2021 року 6,7% обсягу доходної частини бюджету громади без урахування трансфертів формували сукупні надходження орендної плати та земельного податку з юридичних та фізичних осіб, 54,8% обсягу яких становила орендна плата. За результатами I півріччя 2021 року обсяги надходжень орендної плати за землю з юридичних та фізичних осіб становили близько 39,3 млн. грн. – на 34,7% більше, ніж у I півріччі 2020 року. Суттєвий приріст обсягу надходжень зумовлений у тому числі низькою порівняльною базою минулого року, оскільки у 2020 році землекористувачі та орендарі земельних ділянок скористались правом, наданим Законом України від 30.03.2020 р. №540-IX, щодо не нарахування платежів за березень 2020 року.

У червні 2019 року рішенням міської ради було затверджено Порядок передачі у власність та користування земельних ділянок у м. Івано-Франківську та затверджено нові ставки річної орендної плати, які набули чинності з 01.01.2020 р. Протягом 2020 року та I півріччя 2021 року орендні ставки за землю не змінювались.

Івано-Франківська міська рада від імені та в інтересах територіальної громади відповідно до чинного законодавства наділена повноваженнями щодо володіння, користування та розпорядження об'єктами права комунальної власності. У власності Івано-Франківської міської територіальної громади перебуває значна кількість об'єктів, у тому числі таких, що становлять комерційний інтерес. Протягом аналізованого періоду Івано-Франківська міська рада здійснювала продаж об'єктів комунальної власності та земельних ділянок, а також надавала їх в оренду. На динаміку надходжень орендної плати у 2020 році суттєво впливали несприятливі макроекономічні умови внаслідок обмеження економічної діяльності через запровадження карантину, а також пільги, що надавалися орендарям у цей період. У I півріччі 2021 року динаміка надходжень орендної плати покращилась. Загалом, за результатами I півріччя 2021 року питома вага надходжень від операцій з майном та землею комунальної власності (продаж та оренда) у структурі доходної частини бюджету громади без урахування трансфертів становила 4,9%.

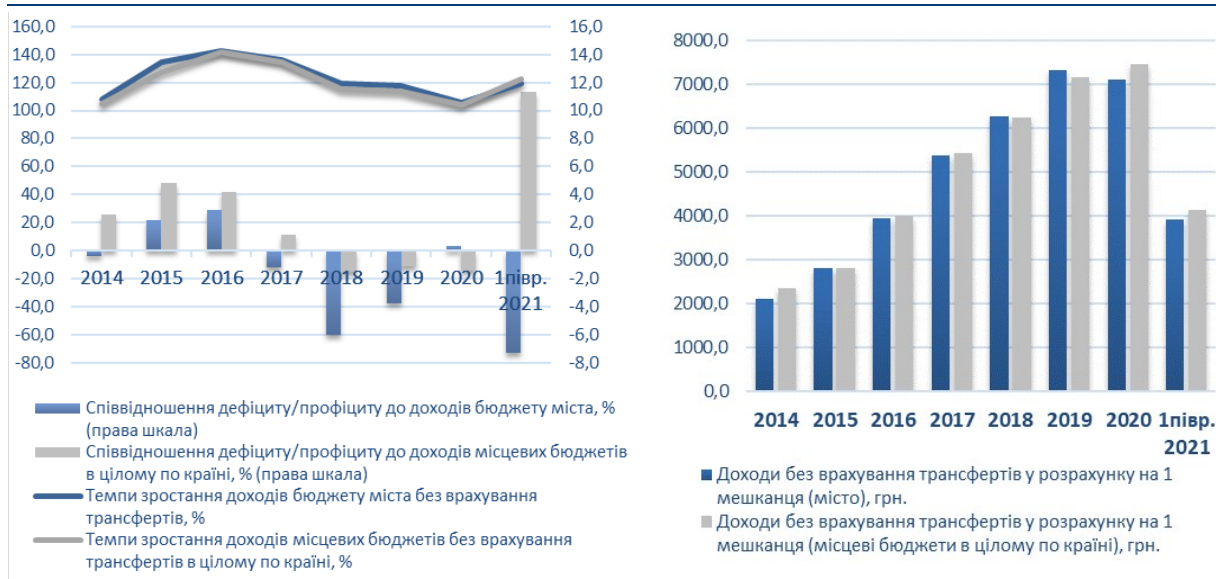
2. Бюджет громади

2.1. Загальна характеристика стану місцевих фінансів Івано-Франківської міської територіальної громади

Бюджет Івано-Франківської міської територіальної громади – бюджет місцевого самоврядування. Організація бюджетного процесу громади здійснюється відповідно до Конституції України, Бюджетного кодексу України, Закону України про Державний бюджет України на відповідний рік та інших законодавчих актів. Фінансове управління Івано-Франківської міської ради забезпечує загальну організацію бюджетного процесу громади та координує діяльність його учасників, виконує функції складання та виконання місцевого бюджету, контролю за витрачанням коштів розпорядниками бюджетних коштів, а також інші функції, пов'язані з управлінням коштами місцевого бюджету. В Івано-Франківську забезпечується висока ефективність фінансової політики, дотримуються норми чинного законодавства у цій сфері, забезпечується оперативність прийняття та реалізації управлінських рішень.

За доходами та видатками запроваджено казначейське обслуговування бюджету громади. Відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», ч. 2 ст. 78 Бюджетного кодексу України та постанови Кабінету Міністрів України від 14.05.2015 р. № 378 «Про затвердження Порядку обслуговування коштів місцевих бюджетів у частині бюджету розвитку та власних надходжень бюджетних установ в установах банків державного сектору» Івано-Франківська міська рада приймала відповідні рішення щодо обслуговування у 2018-2021 роках коштів бюджету громади (у частині бюджету розвитку, в тому числі за рахунок коштів, що передаються із загального до спеціального фонду) в установах банків державного сектору. Тобто частина коштів бюджету розвитку обліковується не на єдиному казначейському рахунку, а на рахунках державного банку, що зменшує залежність від роботи Державної казначейської служби України та, відповідно, операційні ризики у разі недостатньої ліквідності єдиного казначейського рахунку.

Доходи бюджету громади формуються за рахунок податкових надходжень, неподаткових надходжень, доходів від операцій з капіталом, цільових фондів та трансфертів. Динаміка доходної частини бюджету міста Івано-Франківськ (без урахування трансфертів) протягом 2012-2019 рр. була позитивною, а темпи її зростання в усіх зазначених періодах (крім 2012 року) перевищували відповідні показники в середньому по місцевих бюджетах. Починаючи з II кварталу 2020 року на динаміку доходної частини бюджету значною мірою впливали наслідки запровадження в Україні карантинних заходів через поширення коронавірусного захворювання COVID-19. У 2020 році обсяг доходів бюджету Івано-Франківської міської територіальної громади (без урахування трансфертів) перевищив відповідний показник бюджету міста Івано-Франківськ у 2019 році на 5,7%. У I півріччі 2021 року високі темпи росту обсягів доходної частини бюджету громади було відновлено – приріст доходної частини бюджету без урахування трансфертів до показника у I півріччі 2020 року становив 19,6%.

Малюнок 2.1. Динаміка доходної частини бюджету громади* без урахування трансфертів (зліва) та бюджетної забезпеченості громади (справа) у порівнянні до середніх показників по країні

*до 01.01.2020 – показники розраховані за даними щодо виконання бюджету міста Івано-Франківська, починаючи з 01.01.2020 р. – за даними щодо виконання бюджету Івано-Франківської міської територіальної громади

Джерело: Дані Івано-Франківської міської ради, Державна служба статистики України, Міністерство фінансів України

Рівень бюджетної забезпеченості міста Івано-Франківськ протягом 2016-2019 рр. перебував на високому рівні – співвідношення обсягу доходів бюджету міста в розрахунку на одного мешканця до середнього показника по місцевих бюджетах у цілому (без урахування трансфертів) за результатами виконання бюджету у 2019 році становило 102,2% (у 2018 році – 100,2%, у 2017 році – 99%, у 2016 році – 98,5%). Рівень бюджетної забезпеченості Івано-Франківської міської територіальної громади також є достатнім – у 2020 році та I півріччі 2021 року співвідношення обсягу доходів бюджету громади (без урахування трансфертів) в розрахунку на одного мешканця до середнього відповідного показника по місцевих бюджетах у цілому становило 95%.

Основні показники, що характеризують стан місцевих фінансів м. Івано-Франківська, наведено в таблиці (Таблиця 2.1).

Таблиця 2.1. Динаміка бюджетних показників Івано-Франківської міської територіальної громади*

Показник	2016	2017	2018	2019	2020	I півр. 2021
Структура доходної та видаткової частини місцевого бюджету						
Співвідношення обсягу доходів бюджету громади (без урахування трансфертів) у розрахунку на одного мешканця до середнього показника по країні, %	98,5	99,0	100,2	102,2	95,0	95,0
Співвідношення базової дотації (дотації вирівнювання) до доходної частини загального фонду бюджету громади (без урахування трансфертів), %	дотація відсутня	дотація відсутня	дотація відсутня	дотація відсутня	дотація відсутня	дотація відсутня
Концентрація доходів бюджету за основними платниками	низька	низька	низька	низька	низька	низька
Питома вага доходів бюджету розвитку в обсязі доходів спеціального фонду бюджету, %	34,4	39,6	42,4	38,5	49,1	19,5
Питома вага капітальних видатків в загальній сумі видатків, %	22,1	21,1	23,2	23,8	20,0	14,9
Виконання місцевого бюджету та фінансова гнучкість						
Виконання плану за доходами загального фонду (без урахування трансфертів), %	107,1	100,8	89,6	87,7	81,3	47,0
Виконання плану за доходами спеціального фонду (без урахування трансфертів), %	177,4	131,0	109,8	136,7	108,9	69,6
Виконання плану за видатками бюджету в цілому, %	96,8	97,1	85,6	77,9	79,0	38,6
Виконання плану за доходами бюджету в цілому, %	104,9	101,2	93,4	93,4	85,9	49,8
Темп росту обсягу доходної частини бюджету громади (без урахування трансфертів) до попереднього бюджетного періоду, %	142,8	136,2	119,4	118,1	105,7	119,6
Темп росту обсягу доходної частини бюджету громади до попереднього бюджетного періоду, %	132,8	136,1	109,2	102,0	89,6	117,9
Темп росту обсягу видаткової частини бюджету громади до попереднього бюджетного періоду, %	131,8	141,8	114,1	100,1	83,5	111,1
Співвідношення дефіциту/профіциту бюджету громади до доходної частини бюджету, %	2,9	-1,2	-6,0	-3,8	3,3	6,2
Співвідношення сальдо операційного балансу бюджету громади до операційних доходів відповідного бюджетного періоду, %	23,4	19,3	18,2	21,7	22,1	20,5
Рівень покриття фінансовими доходами видатків на обслуговування боргу, %	2 375,4	669,3	0,0	1,9	0,0	0,0

*тут і далі до 01.01.2020 р. – показники розраховані за даними щодо виконання бюджету міста Івано-Франківська, починаючи з 01.01.2020 р. – за даними щодо виконання бюджету Івано-Франківської міської територіальної громади

Джерело: дані Івано-Франківської міської ради, розрахунки агентства «Кредит-Рейтинг»

Протягом усього аналізованого періоду для бюджету громади характерним є низький рівень галузевої концентрації джерел наповнення доходної частини загального фонду, суттєва залежність місцевих фінансів від результатів діяльності окремих підприємств відсутня, а чутливість доходної частини бюджету до економічних ризиків є помірною.

Рівень самостійності бюджету громади у 2021 році залишався високим, залежність від базової дотації відсутня. Зважаючи на те, що в попередніх бюджетних періодах по місту Івано-Франківськ рівень надходжень податку на доходи фізичних осіб у розрахунку на 1 мешканця перевищував середній показник по країні, з бюджету міста в 2015-2019 рр. та з бюджету Івано-Франківської міської територіальної громади у 2020 році та I півріччі 2021 року перераховувалась реверсна дотація

(вилучення). Бюджетом громади на 2021 рік передбачено перерахування реверсної дотації в обсязі 64,7 млн. грн. (на 5,9% менше показника 2020 року).

Бюджет Івано-Франківської міської територіальної громади за результатами виконання в I півріччі 2021 року мав позитивне сальдо операційного балансу за загальним та спеціальним фондами.

Бюджет Івано-Франківської міської територіальної громади у форматі бюджетного балансу із розбивкою на загальний та спеціальний фонди наведено в таблиці (Таблиця 2.2).

Таблиця 2.2. Агрегований бюджет Івано-Франківської міської територіальної громади в форматі бюджетного балансу, тис. грн.

ПОКАЗНИК	I півр. 2020			I півр. 2021		
	Загальний фонд	Спеціальний фонд	Разом	Загальний фонд	Спеціальний фонд	Разом
Податкові надходження	863 118,4	75,0	863 193,4	1 051 311,7	76,1	1 051 387,8
Платежі, штрафи та інші операційні надходження	18 562,2	32 727,2	51 289,4	25 626,1	42 069,6	67 695,7
Отримані трансферти на здійснення поточних видатків	298 273,1	4 923,8	303 196,9	340 477,1	954,6	341 431,7
Операційні надходження всього	1 179 953,7	37 726,1	1 217 679,7	1 417 414,9	43 100,3	1 460 515,2
Поточні видатки на заробітну плату, використання товарів та послуг та інші поточні видатки	765 464,7	17 907,3	783 372,0	918 654,9	29 341,7	947 996,6
Поточні трансферти та соціальне забезпечення	286 160,7	847,7	287 008,5	211 326,1	1 463,3	212 789,4
Операційні видатки всього	1 051 625,4	18 755,1	1 070 380,5	1 129 981,0	30 805,0	1 160 786,0
Операційний баланс	128 328,3	18 971,0	147 299,3	287 433,9	12 295,3	299 729,2
Фінансовий дохід	4,4	0,8	5,1	0,0	0,1	0,1
Виплата доходу за зобов'язаннями, обслуговування боргу	19 128,7	0,0	19 128,7	14 282,4	0,0	14 282,4
Фінансовий баланс	-19 124,4	0,8	-19 123,6	-14 282,4	0,1	-14 282,2
Поточний баланс	109 203,9	18 971,8	128 175,7	273 151,5	12 295,4	285 447,0
Капітальні надходження	0,6	28 280,6	28 281,2	10,7	8 632,9	8 643,6
Субсидії та трансферти на здійснення капітальних видатків	0,0	2 746,0	2 746,0	0,0	3 620,7	3 620,7
Капітальні надходження всього	0,6	31 026,6	31 027,2	10,7	12 253,6	12 264,3
Придбання основного капіталу	0,0	112 879,1	112 879,1	0,0	85 837,4	85 837,4
Капітальні трансферти	0,0	41 311,2	41 311,2	0,0	120 327,2	120 327,2
Капітальні видатки всього	0,0	154 190,4	154 190,4	0,0	206 164,6	206 164,6
Капітальний баланс	0,6	-123 163,8	-123 163,2	10,7	-193 911,1	-193 900,4
Баланс після капітальних видатків	109 204,5	-104 192,0	5 012,5	273 162,3	-181 615,6	91 546,6
Кредитування з урахуванням повернення	25,0	888,9	913,9	0,0	-197,2	-197,2
Профіцит/дефіцит	109 179,5	-105 080,9	4 098,5	273 162,3	-181 418,5	91 743,8
Фінансування	-109 179,5	105 080,9	-4 098,5	-273 162,3	181 418,4	-91 743,8
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: дані Івано-Франківської міської ради, розрахунки агентства «Кредит-Рейтинг»

У I півріччі 2021 року Івано-Франківська міська рада не проводила активні операції з тимчасово-вільними бюджетними коштами. Зважаючи на те, що у поточному році

з бюджету громади здійснювались виплати відсотків за кредитами, залученими від міжнародних фінансових організацій, та купонного доходу за облігаціями, сальдо фінансового балансу мало від'ємне значення. У свою чергу, перевищення обсягів поточних надходжень над обсягами поточних видатків як за загальним, так і за спеціальним фондами забезпечило позитивне сальдо поточного балансу, яке спрямовувалося на покриття дефіциту капітального балансу бюджету.

Основні джерела фінансування бюджету Івано-Франківської міської територіальної громади з розбивкою на загальний та спеціальний фонди наведено нижче (Таблиця 2.3).

Таблиця 2.3. Основні джерела фінансування бюджету Івано-Франківської міської територіальної громади, тис. грн.

ПОКАЗНИК	I півр. 2020			I півр. 2021		
	Загальний фонд	Спеціальний фонд	Разом	Загальний фонд	Спеціальний фонд	Разом
Профіцит/дефіцит	109 179,5	-105 080,9	4 098,5	273 162,3	-181 418,5	91 743,8
Фінансування	-109 179,5	105 080,9	-4 098,5	-273 162,3	181 418,4	-91 743,8
Зміни залишків	-15 021,3	-19 526,4	-34 547,7	4 603,1	12 821,8	17 424,9
залишок на початок року	31 790,8	27 579,9	59 370,7	97 650,1	38 872,4	136 522,5
залишок на кінець року	46 812,1	47 106,4	93 918,4	93 047,0	26 050,6	119 097,6
Фінансування за рахунок казначейського рахунку	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Залучення	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Погашення	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Зміни обсягів депозитів та цінних паперів, що використовуються для управління ліквідністю	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Повернення коштів з депозитів або пред'явлення цінних паперів	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Розміщення коштів на депозитах або придбання цінних паперів	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Фінансування за борговими операціями	0,0	27 322,2	27 322,2	0,0	-108 740,2	-108 740,2
Запозичення	0,0	29 300,0	29 300,0	0,0	3 802,1	3 802,1
Погашення	0,0	-1 977,8	-1 977,8	0,0	-112 542,4	-112 542,4
Інші розрахунки	1 104,5	2 022,5	3 127,0	-43,0	-385,5	-428,5
кошти, що передаються до бюджету розвитку	-95 262,7	95 262,7	0,0	-277 722,4	277 722,4	0,0
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: дані Івано-Франківської міської ради, розрахунки агентства «Кредит-Рейтинг»

Бюджет громади за підсумками I півріччя 2021 року виконано з профіцитом обсягом 91,7 млн. грн., у тому числі профіцит загального фонду склав 273,2 млн. грн., спеціальний фонд виконано з дефіцитом обсягом 181,4 млн. грн. Джерелом покриття дефіциту спеціального фонду були кошти, що передаються із загального фонду до бюджету розвитку та запозичення (кредити від НЕФКО). Також у I півріччі 2021 році з бюджету громади здійснювалось погашення боргу (кредитів від НЕФКО та облігацій внутрішньої місцевої позики серії D).

2.2. Ліквідність

Ліквідність бюджету громади за результатами 2015-2020 рр. та I півріччя 2021 року, перебувала на достатньому рівні (Таблиця 2.4).

Таблиця 2.4. Динаміка показників ліквідності бюджету Івано-Франківської міської територіальної громади

Показник	2016	2017	2018	2019	2020	I півр. 2021
Співвідношення залишків на рахунках загального фонду місцевого бюджету з урахуванням коштів на депозитах до видатків загального фонду за аналізований бюджетний період, %	6,6	9,2	2,2	1,4	4,6	8,1
Співвідношення залишків на рахунках спеціального фонду місцевого бюджету з урахуванням коштів на депозитах до видатків спеціального фонду за аналізований бюджетний період, %	10,0	13,7	25,9	3,5	6,9	11,0
Співвідношення обсягу кредиторської заборгованості загального фонду станом на кінець бюджетного періоду до видатків загального фонду за цей період (без урахування коштів, що передаються до спеціального фонду), %	7,9	6,2	5,3	8,4	11,8	35,0
Співвідношення кредиторської заборгованості спеціального фонду станом на кінець бюджетного періоду до видатків спеціального фонду за цей період, %	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0
Співвідношення обсягу залучених позичок з єдиного казначейського рахунку до доходів загального фонду бюджету, %	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: дані Івано-Франківської міської ради, розрахунки агентства «Кредит-Рейтинг»

Станом на 01.07.2021 р. утворився суттєвий обсяг кредиторської заборгованості за загальним фондом, а співвідношення обсягу кредиторської заборгованості бюджетних установ за загальним фондом до видатків загального фонду за I півріччя 2021 року становило 35% та відповідало високому рівню. За спеціальним фондом обсяг кредиторської заборгованості був незначним.

Протягом I півріччя 2021 року, як в попередніх бюджетних періодах, короткотермінові позички з єдиного казначейського рахунку на покриття тимчасових касових розривів за загальним фондом до бюджету громади не залучалися.

2.3. Виконання доходної частини бюджету громади

Протягом I півріччя 2021 року до доходної частини бюджету Івано-Франківської міської територіальної громади надійшло 1 472,8 млн. грн., або 49,8% планових річних призначень. Обсяг доходної частини бюджету громади збільшився на 17,9% до відповідного показника у I півріччі 2020 року. При цьому приріст обсягу власних доходів бюджету (без урахування міжбюджетних трансфертів) становив 19,6% (Таблиця 2.5).

Таблиця 2.5. Виконання доходної частини бюджету Івано-Франківської міської територіальної громади, тис. грн.

Показники	2018 (виконано)	2019 (виконано)	2020 (виконано)	2021 (план)	I півр. 2021 (виконано)	% виконання річного плану	Темп росту до відп. періоду, %
Податкові надходження	1 409 126,1	1 687 271,4	1 844 159,7	2 243 403,1	1 051 387,8	46,9	121,8
<i>питома вага податкових надходжень в обсязі доходної частини бюджету, %</i>	48,9	57,4	69,9	75,9	71,4	94,1	103,3
Податок та збір на доходи фізичних осіб	911 312,8	1 111 426,4	1 219 155,1	1 524 273,1	699 208,0	45,9	122,4
Податок на прибуток підприємств	1 725,5	887,6	1 161,3	1 300,0	1 007,7	77,5	182,0
Податки на власність	10,2	98,5	7,6	0,0	0,0	-	0,0
Рентна плата	3,7	4,0	41,1	0,0	61,2	-	602,7
Акцизний податок	128 130,9	131 361,6	146 474,0	170 000,0	74 658,6	43,9	110,1
Податок на нерухоме майно (за виключенням податку та орендної плати за землю, транспортного податку)	34 137,3	44 823,9	54 164,9	60 600,0	25 753,0	42,5	149,3
Податок та орендна плата за землю з юридичних та фізичних осіб	109 234,7	116 407,9	128 165,0	133 000,0	71 746,4	53,9	135,8
Транспортний податок з юридичних та фізичних осіб	2 013,0	2 275,0	1 462,6	2 600,0	329,6	12,7	36,7
Єдиний податок	221 300,5	277 398,2	291 454,2	348 700,0	177 326,4	50,9	117,0
Місцеві податки та збори, без урахування єдиного податку та податків на нерухомість	1 135,0	2 484,6	1 974,7	2 800,0	1 220,8	43,6	110,1
Інші податки та збори	122,5	103,8	99,1	130,0	76,1	58,5	102,3
Неподаткові надходження	176 449,3	198 453,0	126 047,8	94 851,3	65 194,5	68,7	132,6
<i>питома вага неподаткових надходжень в обсязі доходної частини бюджету, %</i>	6,1	6,7	4,8	3,2	4,4	138,0	112,5
Власні надходження бюджетних установ та організацій	73 756,0	98 174,6	63 151,7	42 550,3	37 406,2	87,9	167,6
Відсотки банків за користування тимчасово вільними бюджетними коштами	0,0	985,5	0,0	0,0	0,0	-	-
Надходження коштів від відшкодування втрат сільськогосподарського і лісгосподарського виробництва	39,4	74,9	306,3	300,0	24,0	8,0	15,1
Плата за оренду майнових комплексів та іншого майна, що є у комунальній власності	14 640,0	16 020,1	15 332,6	12 000,0	7 247,9	60,4	110,4
Державне мито	693,4	972,5	771,3	900,0	310,9	34,5	73,9
Плата за надання адміністративних послуг	48 755,5	33 129,1	18 575,0	22 800,0	10 835,5	47,5	128,9
Інші неподаткові надходження	38 565,0	49 096,4	27 910,9	16 301,0	9 369,9	57,5	83,1
Доходи від операцій з капіталом	42 833,8	37 459,6	64 158,8	19 500,0	8 643,6	44,3	30,6
<i>питома вага операцій з капіталом в обсязі доходної частини бюджету, %</i>	1,5	1,3	2,4	0,7	0,6	89,0	25,9
Кошти від продажу основного капіталу	25 097,4	10 905,9	46 113,8	6 000,0	6 380,1	106,3	34,1
Кошти від продажу землі і нематеріальних активів	17 736,4	26 553,7	18 045,1	13 500,0	2 263,5	16,8	23,7
Цільові фонди	4 596,2	5 115,3	4 506,3	5 500,0	2 501,4	45,5	116,7
<i>питома вага цільового фонду в обсязі доходної частини бюджету, %</i>	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	91,3	99,0
Разом доходів	1 633 005,3	1 928 299,3	2 038 872,6	2 363 254,4	1 127 727,2	47,7	119,6
Трансферти	1 249 509,5	1 013 040,2	597 865,2	593 679,7	345 052,4	58,1	112,8
<i>питома вага трансфертів в обсязі доходної частини бюджету, %</i>	43,3	34,4	22,7	20,1	23,4	116,7	95,6
ВСЬОГО	2 882 514,8	2 941 339,5	2 636 737,9	2 956 934,1	1 472 779,6	49,8	117,9

Джерело: Дані Івано-Франківської міської ради

Основними джерелами формування доходної бази бюджету громади залишалися податкові надходження та трансферти з державного бюджету. Протягом 2020 року темпи зростання податкових надходжень дещо уповільнились у порівнянні з попереднім бюджетним періодом: приріст становив 9,3% до відповідного показника бюджету міста Івано-Франківськ 2019 року. У I півріччі 2021 року обсяги податкових надходжень зростали високими темпами (приріст становив 21,8% до показника відповідного періоду 2020 року), що було забезпечено зростанням надходжень майже за усіма основними джерелами, крім транспортного податку.

Обсяги надходжень трансфертів до бюджету громади в I півріччі 2021 року також зросли, що було зумовлено, передусім, збільшенням обсягів надходжень освітньої субвенції. Загалом структура міжбюджетних трансфертів бюджету Івано-Франківської міської територіальної громади свідчить про збереження достатнього рівня самостійності місцевого бюджету, залежність від надходжень базової дотації відсутня.

Обсяги неподаткових надходжень у I півріччі 2021 року зросли на 32,6% до показника у I півріччі 2020 року внаслідок збільшення обсягів власних надходжень бюджетних установ та організацій (передусім через низьку базу порівняння минулого року), плати за оренду комунального майна, а також плати за надання адміністративних послуг. При цьому мало місце суттєве скорочення обсягу надходжень коштів пайової участі у розвитку інфраструктури населеного пункту через зміни чинного законодавства. У I півріччі 2021 року Івано-Франківська міська рада кошти на депозит не розміщувала та, відповідно, відсотки банків за користування тимчасово вільними бюджетними коштами до бюджету громади не надходили.

За результатами I півріччя 2021 року обсяги надходжень від операцій з капіталом зменшились втричі за рахунок зменшення як обсягу надходжень від приватизації майна, так і надходжень від продажу землі. Сукупна питома вага доходів від продажу землі та майна скоротилась до 0,6% доходної частини бюджету громади (2,3% у I півріччі 2020 року).

За результатами I півріччя 2021 року динаміка надходжень за окремими основними власними джерелами наповнення бюджету громади покращилась, виконання річного плану за доходами загального та спеціального фондів було високим. Уточнений річний план на 2021 рік за доходами без урахування трансфертів у цілому було виконано у січні-червні на 49,8%, у тому числі відповідні планові показники доходної частини загального фонду бюджету громади виконані на 49,2%, спеціального фонду – на 70,2% (Додатки до рейтингового звіту №№3-4).

Основними джерелами загального фонду бюджету громади (без урахування трансфертів) залишалися податок на доходи фізичних осіб, орендна плата за землю, земельний податок з юридичних та фізичних осіб, єдиний податок, а також акцизний податок. Протягом I півріччя 2021 року до загального фонду бюджету Івано-Франківської міської територіальної громади надійшло 1 417,4 млн. грн., що на 20,1% перевищило відповідний показник у I півріччі 2020 року. У свою чергу приріст обсягу власних доходів бюджету (без урахування міжбюджетних трансфертів) становив 22,1%.

Податок на доходи фізичних осіб має найбільшу питому вагу в структурі доходів загального фонду бюджету Івано-Франківської міської територіальної громади без урахування трансфертів (64,9%). За результатами I півріччя 2021 року обсяги надходжень за цим джерелом зросли на 22,4%, рівень виконання плану на 2021 рік становив 45,9%. Залежність обсягу надходжень та, відповідно, доходної частини бюджету громади в цілому від результатів діяльності окремих підприємств чи групи компаній, у тому числі підприємств окремої галузі, залишалася помірною. Найбільшими платниками є: ДП ВО «Карпати», ПАТ «Прикарпаттяобленерго», ТОВ «Прикарпатенерготрейд», Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника, Івано-Франківський національний медичний університет, регіональна філія «Львівська залізниця» «АТ Укрзалізниця», Івано-Франківський національний університет нафти і газу.

У I півріччі 2021 року єдиний податок формував 16,5% доходів загального фонду бюджету Івано-Франківської міської територіальної громади (без урахування трансфертів). Зростання обсягу надходжень єдиного податку (на 17%) було забезпечено збільшенням кількості платників, а також зростанням мінімальної заробітної плати та прожиткового мінімуму (у відсотках до яких встановлюються ставки єдиного податку 1 та 2-ї груп).

Близько 6,7% доходів загального фонду (без урахування трансфертів) бюджету Івано-Франківської міської територіальної громади у аналізованому періоді формували надходження плати за землю в складі податку на нерухомість (разом земельний податок та орендна плата за землю з юридичних та фізичних осіб), 54,8% надходжень яких становила орендна плата. За результатами I півріччя 2021 року рівень виконання річного плану за надходженнями земельних платежів був високим та становив 53,9%, приріст сукупного обсягу надходжень до показника у I півріччі 2020 року становив 35,8%.

Упродовж I півріччя 2021 року до загального фонду бюджету Івано-Франківської міської територіальної громади загалом надійшло 74,7 млн. грн. акцизного податку (акцизний податок з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлю підакцизних товарів, акцизний податок з вироблених в Україні підакцизних товарів та акцизний податок з ввезених на митну територію України підакцизних товарів), що становило 43,9% річного планового показника та на 10,1% перевищило відповідний показник у I півріччі 2020 року.

Основними джерелами наповнення спеціального фонду бюджету громади у I півріччі 2021 року були доходи бюджету розвитку, власні надходження бюджетних установ, цільові фонди та трансферти. Загалом, протягом січня-червня поточного року до спеціального фонду бюджету надійшло 55,4 млн. грн., що було на 19,5% менше за відповідний показник у I півріччі 2020 року. Така динаміка була зумовлена, в першу чергу, суттєвим зменшенням надходжень до бюджету розвитку (за усіма його основними джерелами) та трансфертів.

Питома вага доходів бюджету розвитку у доходах спеціального фонду бюджету громади (без урахування трансфертів) у I півріччі 2021 року скоротилась до 19,5%, обсяг надходжень зменшився на 70,5% внаслідок зменшення обсягу надходжень від продажу землі та майна, а також коштів пайової участі у розвитку інфраструктури населеного пункту. Основним джерелом наповнення бюджету розвитку, крім його

доходів, є кошти, що передаються із загального фонду до спеціального. На покриття дефіциту бюджету розвитку у 2021 році заплановано передати 501,1 млн. грн. При цьому необхідно відзначити, що станом на 01.07.2021 р. прямий борг Івано-Франківської міської ради, який має погашатися за рахунок бюджету розвитку, становив 121,3 млн. грн.

Протягом I півріччя 2021 року до доходної частини бюджету Івано-Франківської міської територіальної громади надійшло 1 472,8 млн. грн., або 49,8% планових річних призначень. Обсяг доходної частини бюджету громади збільшився на 17,9% до відповідного показника у I півріччі 2020 року. При цьому приріст обсягу власних доходів бюджету (без урахування міжбюджетних трансфертів) становив 19,6%. За результатами I півріччя 2021 року динаміка надходжень за окремими основними власними джерелами наповнення бюджету громади покращилась, виконання річного плану за доходами загального та спеціального фондів було високим. Уточнений річний план на 2021 рік за доходами без урахування трансфертів у цілому було виконано у січні-червні на 49,8%, у тому числі відповідні планові показники доходної частини загального фонду бюджету громади виконані на 49,2%, спеціального фонду – на 70,2%.

2.4. Виконання видаткової частини бюджету громади

Обсяг видаткової частини бюджету Івано-Франківської міської територіальної громади за результатами I півріччя 2021 року становив 1 381,2 млн. грн., що на 11,1% більше за відповідний показник у I півріччі 2020 року. Затверджений на 2021 рік план за видатками бюджету було виконано у січні-червні на 38%. Основні видаткові статті бюджету громади наведено нижче (Таблиця 2.6).

Таблиця 2.6 Виконання видаткової частини та кредитування бюджету Івано-Франківської міської територіальної громади, тис. грн.

Показник	2018 (виконано)	2019 (виконано)	2020 (виконано)	2021 (план)	I півр. 2021 (виконано)	% виконання річного плану	Темп росту до відп. періоду, %
Державне управління	176 799,3	197 712,0	222 308,8	253 917,6	97 914,0	38,6	109,8
Освіта	861 261,3	968 142,9	1 120 571,0	1 512 646,1	771 463,5	51,0	121,3
Охорона здоров'я	334 715,1	297 368,4	167 942,8	95 177,0	34 829,1	36,6	26,9
Соціальний захист і соціальна допомога	737 392,9	513 401,7	108 309,4	111 272,7	59 445,3	53,4	112,4
Культура і мистецтво	32 588,4	37 574,9	42 566,5	50 319,7	22 627,1	45,0	109,6
Фізична культура і спорт	35 812,9	43 401,4	54 835,1	72 669,4	33 945,9	46,7	128,1
Житлово-комунальне господарство	320 585,3	289 706,5	259 760,3	178 099,6	67 820,4	38,1	68,7
Економічна діяльність, у т. ч.	427 629,5	495 904,1	413 346,8	1 152 397,5	219 504,9	19,0	196,1
Землеустрій	189,4	159,2	272,2	408,1	78,6	19,3	136,1
Будівництво та регіональний розвиток	260 043,1	142 526,2	204 115,0	939 362,8	79 391,7	8,5	126,9
Транспорт	21 865,2	191 255,1	68 264,8	86 000,0	42 208,0	49,1	223,9
Інші програми та заходи, пов'язані з економічною діяльністю	145 038,7	147 012,9	125 182,3	126 626,6	96 747,8	76,4	325,3
Інша діяльність, у т. ч.	38 846,0	88 444,1	69 397,6	82 487,8	40 820,6	49,5	109,1
Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру	3 615,4	4 527,4	5 472,8	4 400,0	2 222,4	50,5	87,6
Громадський порядок та безпека	10 342,8	13 763,7	8 653,5	20 938,9	10 754,2	51,4	146,7
Охорона навколишнього природного середовища	2 389,4	7 510,8	7 081,1	5 585,2	3 419,4	61,2	159,3
Засоби масової інформації	4 712,3	11 498,4	12 708,8	15 216,2	7 329,6	48,2	117,0
Обслуговування місцевого боргу	17 786,1	51 143,9	35 481,4	29 347,4	15 725,4	53,6	82,2
Резервний фонд	0,0	0,0	0,0	7 000,0	1 369,6	19,6	-
Разом видатків	2 965 630,7	2 931 656,0	2 459 038,3	3 508 987,3	1 348 370,8	38,4	112,1
Трансферти іншим бюджетам	81 708,1	120 159,1	89 143,3	72 489,2	32 862,2	45,3	80,0
у т. ч. реверсна дотація	51 879,9	72 666,2	68 801,2	64 723,8	32 362,2	50,0	94,1
Усього видатків	3 047 338,9	3 051 815,0	2 548 181,6	3 581 476,5	1 381 233,0	38,6	111,1
Надання державного пільгового кредиту індивідуальним сільським забудовникам	47,0	0,0	60,0	95,0	0,0	0,0	0,0
Повернення коштів, наданих для кредитування індивідуальних сільських забудовників	-27,0	0,0	-35,0	-35,0	0,0	0,0	-
Надання пільгового довгострокового кредиту громадянам на будівництво (реконструкцію) та придбання житла	606,5	878,3	0,0	1 501,0	0,0	0,0	-
Повернення кредитів, наданих для кредитування громадян на будівництво (реконструкцію) та придбання житла	-423,7	-458,0	-566,6	-450,0	-197,2	43,8	58,8
Забезпечення гарантійних зобов'язань за позичальників, що отримали кредити під місцеві гарантії	7 563,5	0,0	1 224,1	10 500,0	0,0	0,0	0,0
Повернення коштів, наданих для виконання гарантійних зобов'язань за позичальників, що отримали кредити під місцеві гарантії	0,0	0,0	0,0	-9 000,0	0,0	0,0	-
Разом	3 055 105,2	3 052 235,4	2 548 864,1	3 584 087,5	1 381 035,8	38,5	111,0

Джерело: Дані Івано-Франківської міської ради

Основним напрямом видатків бюджету залишається фінансування установ бюджетної сфери (освіти, охорони здоров'я, соціального захисту та соціального забезпечення, культури і мистецтва, фізичної культури і спорту), органів місцевого самоврядування, а також житлово-комунального господарства, будівництва та транспорту. Значні обсяги видатків здійснюються також за напрямом «Інші програми та заходи, пов'язані з економічною діяльністю», за яким обраховуються внески органів місцевого самоврядування у статутні капітали комунальних підприємств міста.

Слід зазначити, що в цілому рівень виконання бюджету був невисокий, крім фінансування галузей соціально-культурної сфери. За окремими основними напрямками обсяг видатків скоротився. Зокрема це стосується державного управління, охорони здоров'я, та житлово-комунального господарства. Слід зазначити, що внаслідок реалізації заходів з медичної реформи, у поточному році до бюджету громади не надходять кошти медичної субвенції. При цьому обсяги видатків на охорону здоров'я з бюджету громади залишалися суттєвими.

Питома вага капітальних видатків у видатковій частині бюджету громади становила 14,9%, що є високим рівнем для вказаного періоду, оскільки зазвичай переважний обсяг капітальних видатків припадає на II півріччя бюджетного року. Питома вага захищених статей в обсязі видатків загального фонду бюджету в аналізованому періоді залишається високою. Ці статті витрат підлягають фінансуванню в першу чергу (що гарантує виконання міською владою зобов'язань перед бюджетними та іншими установами за соціально-спрямованими видатками) та не можуть змінюватися при здійсненні скорочення затверджених бюджетних призначень. Таким чином, у разі тимчасової обмеженості джерел фінансування ці видатки не підлягають перерозподілу на інші напрями, в тому числі платежі по боргу, що звужує можливості оперативного розпорядження бюджетними коштами.

Структуру видаткової частини бюджету громади за економічною класифікацією наведено у таблиці (Таблиця 2.7).

Таблиця 2.7. Виконання видаткової частини бюджету Івано-Франківської міської територіальної громади за економічною класифікацією, тис. грн.

Показник	2018	2019	2020	I півр. 2021
Поточні видатки	2 341 638,9	2 325 240,6	2 038 312,3	1 175 068,4
<i>питома вага поточних видатків у загальній сумі видатків, %</i>	76,8	76,2	80,0	85,1
Оплата праці та нарахування на заробітну плату	840 724,3	960 400,5	1 219 161,9	804 698,7
Оплата праці	700 741,4	824 332,0	1 016 164,8	671 670,6
Нарахування на оплату праці	139 982,9	136 068,5	202 997,1	133 028,1
Використання товарів і послуг	484 862,6	370 654,6	264 823,0	141 274,4
Предмети, матеріали, обладнання та інвентар	39 733,7	37 459,8	38 540,0	19 906,6
Медикаменти та перев'язувальні матеріали	332,9	371,8	1 056,9	71,1
Продукти харчування	41 480,3	51 937,7	31 164,7	13 503,6
Оплата послуг (крім комунальних)	88 084,7	106 562,1	139 023,6	70 985,0
Видатки на відрядження	993,6	774,7	522,7	37,9
Оплата комунальних послуг та енергоносіїв	75 063,9	70 219,2	45 738,1	36 243,6
Дослідження та розробки, окремі заходи по реалізації державних (регіональних) програм	239 173,5	103 329,3	8 776,9	526,5
Обслуговування боргових зобов'язань	17 736,1	51 143,9	35 481,4	14 282,4
Поточні трансферти	269 926,0	454 923,7	436 839,2	177 108,7
Субсидії та поточні трансферти підприємствам (установам, організаціям)	209 941,2	375 294,2	360 516,5	144 746,5
Поточні трансферти органам державного управління інших рівнів	59 912,0	79 599,9	76 305,7	32 362,2
Поточні трансферти урядам іноземних держав та міжнародних організацій	72,9	29,6	17,0	0,0
Соціальне забезпечення	725 194,5	483 587,7	76 173,7	35 680,7
Інші поточні видатки	3 195,3	4 530,3	5 833,1	2 023,5
Капітальні видатки	705 700,0	726 574,4	509 950,4	206 164,6
<i>питома вага капітальних видатків у загальній сумі видатків, %</i>	23,2	23,8	20,0	14,9
Придбання основного капіталу	487 199,8	347 823,0	335 479,2	85 837,4
Придбання обладнання і предметів довгострокового користування	38 022,6	52 596,8	31 893,4	12 779,7
Капітальне будівництво	177 759,6	58 289,7	54 293,9	14 057,2
Капітальний ремонт	239 127,0	211 830,3	223 578,9	53 440,3
Реконструкція та реставрація	30 764,9	20 901,6	25 713,1	5 560,3
Придбання землі та нематеріальних активів	1 525,7	4 204,5	0,0	0,0
Капітальні трансферти	218 500,1	378 751,4	174 471,1	120 327,2
Капітальні трансферти підприємствам (установам, організаціям)	192 109,8	332 881,9	154 158,1	119 827,2
Капітальні трансферти органам державного управління інших рівнів	21 796,2	40 559,2	12 918,6	500,0
Капітальні трансферти населенню	4 594,2	5 310,4	7 394,4	0,0
Усього	3 047 338,9	3 051 815,0	2 548 262,6	1 381 233,0

Джерело: Дані Івано-Франківської міської ради

У 2021 році Івано-Франківська міська територіальна громада, як і в попередніх періодах, перераховує кошти до державного бюджету у вигляді реверсної дотації. Протягом I півріччя 2021 року з бюджету громади до державного бюджету було перераховано 32,4 млн. грн. реверсної дотації (50% річного плану), що становить 3% фактичного обсягу доходів загального фонду бюджету громади за цей період без урахування трансфертів.

Протягом I півріччя 2021 року з бюджету Івано-Франківської міської територіальної громади фінансувались видатки на обслуговування прямого боргу Івано-Франківської міської ради та спрямовувались кошти на його погашення. Обслуговування та погашення боргових зобов'язань міської ради проводилось відповідно до укладених угод. Питома вага видатків на обслуговування боргу (оплату відсотків за запозиченнями, здійсненими до бюджету розвитку) у видатках загального фонду бюджету громади була низькою та за результатами виконання бюджету у січні-червні 2021 року становила 1,25% видатків загального фонду бюджету громади. При цьому питома вага видатків на обслуговування боргу у видатках загального фонду бюджету Івано-Франківської міської територіальної громади (без урахування реверсної дотації та надходжень всіх субвенцій, крім освітньої та медичної) становила 1,3% відповідно до фактичних показників, тобто не перевищувала встановлену Бюджетним кодексом України норму (10%).

Обсяг видаткової частини бюджету Івано-Франківської міської територіальної громади за результатами I півріччя 2021 року становив 1 381,2 млн. грн., що на 11,1% більше за відповідний показник у I півріччі 2020 року. Затверджений на 2021 рік план за видатками бюджету було виконано у січні-червні на 38%. Основним напрямом видатків бюджету залишається фінансування установ бюджетної сфери (освіти, охорони здоров'я, соціального захисту та соціального забезпечення, культури і мистецтва, фізичної культури і спорту), органів місцевого самоврядування, а також житлово-комунального господарства, будівництва та транспорту. Рівень виконання бюджету за більшістю напрямів, крім фінансування галузей соціально-культурної сфери, був невисокий. Також мало місце зменшення обсягу видатків за окремими основними напрямками. Зокрема це стосується державного управління, охорони здоров'я, та житлово-комунального господарства.

Питома вага капітальних видатків у видатковій частині бюджету громади становила 14,9%, що є високим рівнем для вказаного періоду, оскільки зазвичай переважний обсяг капітальних видатків припадає на II півріччя бюджетного року.

Протягом I півріччя 2021 року з бюджету громади фінансувались видатки на обслуговування прямого боргу Івано-Франківської міської ради та спрямовувались кошти на його погашення. Обслуговування та погашення боргових зобов'язань міської ради проводилось відповідно до укладених угод. При цьому питома вага видатків на обслуговування боргу у видатках загального фонду бюджету Івано-Франківської міської територіальної громади (без урахування реверсної дотації та надходжень всіх субвенцій, крім освітньої та медичної) становила 1,3% відповідно до фактичних показників, тобто не перевищувала встановлені Бюджетним кодексом України норми.

3. Боргові зобов'язання громади

3.1. Боргова історія

Боргова політика Івано-Франківської міської влади визначається потребою в залученні додаткового фінансування для реалізації проєктів з відновлення міської інфраструктури. Івано-Франківськ має позитивну кредитну історію. Зобов'язання за запозиченнями, залученими міською радою, виконувалися відповідно до укладених угод у повному обсязі. Станом на 01.07.2021 р. прямі боргові зобов'язання громади (без урахування заборгованості за середньостроковими позичками, залученими з єдиного казначейського рахунку у попередніх бюджетних періодах) склалися з кредитів, залучених від міжнародних фінансових організацій на впровадження інфраструктурних проєктів. Сукупний обсяг прямого боргу становив 121,3 млн. грн., обсяг гарантованого боргу – 413,3 млн. грн. (гривневий еквівалент), пряме боргове навантаження перебувало на низькому рівні, консолідоване боргове навантаження було помірним.

3.2. Консолідований борг

Прямі боргові зобов'язання

У 2016 році Івано-Франківською міською радою було прийнято рішення про залучення кредиту від НЕФКО для фінансування інвестиційного проєкту **«Підвищення енергоефективності об'єктів бюджетної сфери міста Івано-Франківськ»**. Обсяг кредиту – 1 млн. євро зі співфінансуванням проєкту за рахунок коштів бюджету міста у сумі 80 тис. євро, зі сплатою відсотків у розмірі 6-ти місячного EURIBOR плюс маржа 6,25% річних, остаточний термін погашення – листопад 2025 року. Одночасно було заплановано отримання гранту в розмірі 470 тис. євро від Фонду Східноєвропейського партнерства з енергоефективності та довкілля (фонд Е5Р), шляхом укладання договору гранту з НЕФКО. Станом на 01.07.2021 р. було отримано 921,3 тис. євро коштів запозичення, погашено – 308,9 тис. євро, залишок боргу – 612,4 тис. євро (19,8 млн. грн. у гривневому еквіваленті).

У 2017 році Івано-Франківською міською радою було прийнято рішення про залучення другого кредиту від НЕФКО для фінансування інвестиційного проєкту **«Підвищення енергоефективності об'єктів бюджетної сфери міста Івано-Франківськ»** обсягом 4 млн. євро зі сплатою відсотків у розмірі 6-ти місячного EURIBOR плюс маржа 6,25% річних, остаточний термін погашення – листопад 2026 року. Станом на 01.07.2021 р. було отримано 3 386,9 тис. євро коштів запозичення, погашено – 298 тис. євро, залишок боргу – 3 088,9 тис. євро (101,5 млн. грн. у гривневому еквіваленті).

У вересні 2018 року Івано-Франківська міська рада здійснила успішне розміщення випуску облігацій внутрішньої місцевої позики обсягом 300 млн. грн. Облігації було розміщено трьома серіями:

- серія «В» – обсяг 100 млн. грн., терміном обігу до 11.09.2019 р.
- серія «С» – обсяг 100 млн. грн., терміном обігу до 09.09.2020 р.
- серія «D» – обсяг 100 млн. грн., терміном обігу до 28.06.2021 р.

Відсоткова ставка за усіма серіями – 17,5% річних, виплата відсотків раз у квартал. У вересні 2019 року Івано-Франківська міська рада відповідно до параметрів емісії здійснила погашення облігацій серії «В», у вересні 2020 року – погашення облігацій серії «С», у червні 2021 року – погашення облігацій серії «D». Станом на 01.07.2021 р. заборгованість за випуском облігацій внутрішньої місцевої позики була відсутня.

Протягом I півріччя 2021 року позичок з єдиного казначейського рахунку до бюджету громади не залучалось. Разом з тим, залишок непогашених середньострокових позик станом на 01.07.2021 р. становив 66 253,5 тис. грн. та включав непогашений залишок за середньостроковими позиками, залученими у попередніх бюджетних періодах з єдиного казначейського рахунку в зв'язку з невиконанням плану за доходами загального фонду, що враховуються при визначенні обсягів міжбюджетних трансфертів. Відповідно до Бюджетного кодексу України (п.21 прикінцевих та перехідних положень) погашення заборгованості за середньостроковими позиками перед державним бюджетом, яка знаходиться на обліку в центральному органі виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, не здійснюється до законодавчого врегулювання цього питання.

Обсяг прямого боргу Івано-Франківської міської ради станом на 01.07.2021 р. становив 121,3 млн. грн. (без урахування середньострокових позик, залучених у попередні бюджетні періоди з єдиного казначейського рахунку). Пряме боргове навантаження перебувало на низькому рівні – співвідношення обсягу прямого боргу до затвердженого на 2021 рік обсягу доходів бюджету громади без урахування трансфертів становило 5,1%.

Прострочена бюджетна кредиторська заборгованість

Прострочена кредиторська заборгованість за загальним фондом бюджету Івано-Франківської міської територіальної громади станом на 01.07.2021 р. становила 70,1 млн. грн. За спеціальним фондом прострочена кредиторська заборгованість відсутня.

Умовні зобов'язання (гарантії) Івано-Франківської міської ради

Станом на 01.07.2021 р. загальний обсяг гарантованого міською радою боргу становив (у гривневому еквіваленті за курсом НБУ на дату складання звітності) 413,3 млн. грн. Івано-Франківська міська рада підтримала участь та надала відповідні гарантії **КП «Івано-Франківськводокотехпром»** у реалізації спільного

з МБРР інвестиційного проєкту в сумі 10,8 млн. дол. США, **ДМП «Івано-Франківськтеплокомуненерго»** у реалізації спільного з НЕФКО інвестиційного проєкту в сумі 0,4 млн. євро та спільного з ЄБРР проєкту в сумі 7,2 млн. євро, а також **КП «Електроавтотранс»** у реалізації спільного з ЄБРР проєкту «Оновлення тролейбусного парку міста Івано-Франківськ» у сумі 8 млн. євро.

За наданою інформацією, **ДМП «Івано-Франківськтеплокомуненерго»** у 2015 році розпочало реалізацію **проєкту «Реконструкція та модернізація системи теплопостачання в районі вулиць Довга – Карпатська м. Івано-Франківська»** в рамках Програми «Демо-Україна ДН» за сприяння Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України у співробітництві з Північною екологічною фінансовою корпорацією НЕФКО та Шведським агентством міжнародного розвитку (SIDA) на умовах надання кредиту обсягом 400 тис. євро зі сплатою 6% річних та датою погашення 20.06.2021 р. та гранту у розмірі 300 тис. грн. Гарантом виконання кредитних зобов'язань виступила Івано-Франківська міська рада. Обсяг непогашеного залишку за кредитом станом на 01.07.2021 р. становив 39,1 тис. євро (1,3 млн. грн. у гривневому еквіваленті за курсом НБУ на дату складання звітності).

Крім того, **ДМП «Івано-Франківськтеплокомуненерго»** бере участь у **проєкті «Реконструкція та модернізація системи теплопостачання міста Івано-Франківськ»**. Згідно з проєктом заплановано отримати кредит від Європейського банку реконструкції та розвитку в обсязі 7,2 млн. євро та грантові кошти Шведського агентства міжнародного розвитку (SIDA) – 3,6 млн. грн. із кінцевим терміном погашення у 2025 році. Гарантом виконання кредитних зобов'язань виступила Івано-Франківська міська рада. Обсяг заборгованості за кредитом станом на 01.07.2021 р. (із урахуванням погашення) становив 1 525,3 тис. євро (49,3 млн. грн. у гривневому еквіваленті за курсом НБУ на дату складання звітності).

КП «Івано-Франківськводокотехпром» бере участь у проєкті «Розвиток міської інфраструктури» із залученням позики у Міжнародному банку реконструкції та розвитку (Світовий банк) та гранту Шведського агентства міжнародного розвитку (SIDA). Відповідно до умов кредитного договору та додаткових угод до нього загальний обсяг фінансування в рамках реалізації проєкту було встановлено на рівні 10,8 млн. дол. США із графіком погашення двічі на рік – 15 квітня та 15 жовтня, що триватиме протягом 2013-2027 рр. Гарантом виконання кредитних зобов'язань виступила Івано-Франківська міська рада. Обсяг заборгованості за кредитом станом на 01.07.2021 р. (із урахуванням погашення) становив 7,3 млн. дол. США (199,1 млн. грн. у гривневому еквіваленті за курсом НБУ на дату складання звітності).

КП «Електроавтотранс» бере участь у проєкті «Оновлення тролейбусного парку міста Івано-Франківськ» із залученням кредиту від ЄБРР під гарантію міської ради в сумі 8 млн. євро, строком на 13 років. Обсяг заборгованості за кредитом станом на 01.07.2021 р. становив 5 067,2 тис. євро (163,7 млн. грн. у гривневому еквіваленті за курсом НБУ на дату складання звітності).

Сукупний обсяг гарантованого міською радою боргу за отриманими КП «Івано-Франківськводокотехпром», ДМП «Івано-Франківськтеплокомуненерго» та

КП «Електроавтотранс» кредитними коштами від міжнародних фінансових організацій станом на 01.07.2021 р. становив 413,3 млн. грн. (у гривневому еквіваленті станом на дату складання звітності). Міська рада щорічно планує витрати на виконання зобов'язань у разі настання гарантійного випадку.

Консолідований борг

Станом на 01.07.2021 р. консолідований борг Івано-Франківської міської ради складає 604,7 млн. грн. (без урахування простроченої кредиторської заборгованості комунальних підприємств та середньострокових позик, залучених у попередні бюджетні періоди з єдиного казначейського рахунку), у тому числі:

- 121,3 млн. грн. – прямий борг Івано-Франківської міської ради (без урахування середньострокових позик, залучених у попередні бюджетні періоди з єдиного казначейського рахунку);
- 70,1 млн. грн. – прострочена кредиторська заборгованість бюджетних установ;
- 413,3 млн. грн. – гарантований міською радою борг (у гривневому еквіваленті станом на дату складання звітності) за отриманими КП «Івано-Франківськводокотехпром», ДМП «Івано-Франківськтеплокомуненерго» та КП «Електроавтотранс» кредитними коштами від міжнародних фінансових організацій.

Співвідношення обсягу консолідованого боргу до затвердженого на 2021 рік обсягу доходної частини консолідованого бюджету громади без урахування трансфертів становило 25,6%, що відповідало помірному рівню. Зважаючи на волатильність протягом окремих попередніх періодів курсу гривні до основних світових валют, чутливість бюджету громади до валютних ризиків через значний обсяг місцевих гарантій, наданих за кредитами міжнародних фінансових організацій, номінованих в іноземній валюті, залишається суттєвою. Частково зменшують ризики довгостроковий період погашення основної суми боргу за угодами про субкредитування та відсутність пікових навантажень.

3.3. Перспективи залучення коштів у майбутньому

На даний час міською владою ведеться робота щодо залучення кредитних та грантових ресурсів для реалізації спільних проектів з міжнародними фінансовими організаціями, а також планується розміщення нового випуску облігацій внутрішньої місцевої позики обсягом 500 млн. грн. (облігації серій Е, F, G, H та I). Відповідно очікується, що боргове навантаження зросте до високого рівня.

Висновок

За результатами аналізу кредитний рейтинг Івано-Франківської міської територіальної громади підтверджено на рівні **uaBBB+**, прогноз «стабільний».

Голова рейтингового комітету

М. Б. Проценко

Начальник відділу рейтингів небанківських установ

О. К. Самойлова

Додатки

Динаміка агрегованих бюджетних показників Івано-Франківської міської територіальної громади у форматі бюджетного балансу, тис. грн.

ПОКАЗНИК	2016	2017	2018	2019	2020	I півр. 2021
Податкові надходження	866 188,0	1 175 164,5	1 409 126,1	1 687 271,4	1 844 159,7	1 051 387,8
Платежі, штрафи та інші операційні надходження	112 077,6	162 075,1	181 042,0	202 578,3	130 548,5	67 695,7
Отримані трансферти на здійснення поточних видатків	934 968,1	1 269 888,8	1 249 509,5	1 006 168,2	520 372,7	341 431,7
Операційні надходження всього	1 913 233,7	2 607 128,3	2 839 677,5	2 896 017,9	2 495 080,9	1 460 515,2
Поточні видатки на заробітну плату, використання товарів та послуг та інші поточні видатки	807 188,8	1 204 028,4	1 328 782,2	1 335 585,4	1 489 817,9	947 996,6
Поточні трансферти та соціальне забезпечення	659 186,4	900 918,4	995 120,5	938 511,4	513 012,9	212 789,4
Операційні видатки всього	1 466 375,2	2 104 946,8	2 323 902,8	2 274 096,7	2 002 830,9	1 160 786,0
Операційний баланс	446 858,6	502 181,5	515 774,8	621 921,2	492 250,0	299 729,2
Фінансовий дохід	5 919,9	5 512,2	3,5	990,0	5,6	0,1
Виплата доходу за зобов'язаннями, обслуговування боргу	249,1	823,0	17 736,1	51 143,9	35 481,4	14 282,4
Фінансовий баланс	5 670,8	4 689,3	-17 732,6	-50 153,9	-35 475,8	-14 282,2
Поточний баланс	452 529,3	506 870,7	498 042,2	571 767,3	456 774,2	285 447,0
Капітальні надходження	20 129,3	25 029,8	42 833,8	37 459,6	64 158,8	8 643,6
Субсидії та трансферти на здійснення капітальних видатків	0,0	1 349,8	0,0	6 872,0	77 492,6	3 620,7
Капітальні надходження всього	20 129,3	26 379,6	42 833,8	44 331,6	141 651,4	12 264,3
Придбання основного капіталу	280 855,1	345 659,2	487 199,8	347 823,0	335 479,2	85 837,4
Капітальні трансферти	135 353,9	218 739,5	218 500,1	378 751,4	174 471,1	120 327,2
Капітальні видатки всього	416 209,0	564 398,7	705 700,0	726 574,4	509 950,4	206 164,6
Капітальний баланс	-396 079,7	-538 019,1	-662 866,2	-682 242,8	-368 299,0	-193 900,4
Баланс після капітальних видатків	56 449,6	-31 148,4	-164 824,1	-110 475,5	88 475,2	91 546,6
Кредитування з врахуванням повернення	-33,1	-49,0	7 766,3	420,4	682,5	-197,2
Профіцит/дефіцит	56 482,7	-31 099,4	-172 590,3	-110 895,9	87 792,8	91 743,8
Фінансування	-56 482,7	31 099,4	172 590,3	110 895,9	-87 792,8	-91 743,8
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Фінансове управління Івано-Франківської міської ради, розрахунки «Кредит-Рейтинг»

Додаток до рейтингового звіту № 2

Динаміка основних джерел фінансування бюджету Івано-Франківської міської територіальної громади, тис. грн.

ПОКАЗНИК	2016	2017	2018	2019	2020	I півр. 2021
Профіцит/дефіцит	56 482,7	-31 099,4	-172 590,3	-110 895,9	87 792,8	91 743,8
Фінансування	-56 482,7	31 099,4	172 590,3	110 895,9	-87 792,8	-91 743,8
Зміни залишків	-53 339,6	21 737,5	-132 168,2	190 203,7	-71 031,5	17 424,9
залишок на початок року	85 804,1	139 143,7	117 406,2	249 574,4	59 370,7	136 522,5
залишок на кінець року	139 143,7	117 406,2	249 574,4	59 370,7	130 402,2	119 097,6
Фінансування за рахунок казначейського рахунку	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Залучення	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Погашення	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Зміни обсягів депозитів та цінних паперів, що використовуються для управління ліквідністю	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Повернення коштів з депозитів або пред'явлення цінних паперів	40 000,0	78 230,0	0,0	30 000,0	0,0	0,0
Розміщення коштів на депозитах або придбання цінних паперів	-40 000,0	-78 230,0	0,0	-30 000,0	0,0	0,0
Фінансування за борговими операціями	-800,0	10 982,9	305 534,8	-78 359,1	-18 715,6	-108 740,2
Запозичення	400,0	12 147,9	306 568,1	24 918,9	85 793,4	3 802,1
Погашення	-1 200,0	-1 165,0	-1 033,3	-103 278,0	-104 509,0	-112 542,4
Інші розрахунки	-2 343,1	-1 621,0	-776,3	-948,7	1 954,3	-428,5
кошти, що передаються до бюджету розвитку	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Фінансове управління Івано-Франківської міської ради, розрахунки «Кредит-Рейтинг»

Додаток до рейтингового звіту № 3

Основні показники виконання доходної частини загального фонду бюджету Івано-Франківської міської територіальної громади, тис. грн.

Показник	2018 (виконано)	2019 (виконано)	2020 (виконано)	2021 (план)	I півр. 2021 (виконано)	% виконання річного плану	Темп росту до відп. періоду, %
Податок та збір на доходи фізичних осіб	911 312,8	1 111 426,4	1 219 155,1	1 524 273,1	699 208,0	45,9	122,4
Податок на прибуток підприємств комунальної власності	1 725,5	887,6	1 161,3	1 300,0	1 007,7	77,5	182,0
Рентна плата	3,7	4,0	41,1	0,0	61,2	-	602,7
Акцизний податок	128 130,9	131 361,6	146 474,0	170 000,0	74 658,6	43,9	110,1
Податок на нерухоме майно (за виключенням податку та орендної плати за землю, транспортного податку)	34 137,3	44 823,9	54 164,9	60 600,0	25 753,0	42,5	149,3
Податок та орендна плата за землю з юридичних та фізичних осіб	109 234,7	116 407,9	128 165,0	133 000,0	71 746,4	53,9	135,8
Транспортний податок	2 013,0	2 275,0	1 462,6	2 600,0	329,6	12,7	36,7
Єдиний податок	221 300,5	277 398,2	291 454,2	348 700,0	177 326,4	50,9	117,0
Місцеві податки й збори, крім єдиного податку та податків на нерухоме майно	1 135,0	2 484,6	1 974,7	2 800,0	1 220,8	43,6	110,1
Плата за надання адміністративних послуг	48 755,5	33 129,1	18 575,0	22 800,0	10 835,5	47,5	128,9
Державне мито	693,4	972,5	771,3	900,0	310,9	34,5	73,9
Відсотки банків за користування тимчасово вільними бюджетними коштами	0,0	985,5	0,0	0,0	0,0	-	-
Плата за оренду цілісних майнових комплексів	14 640,0	16 020,1	15 332,6	12 000,0	7 247,9	60,4	110,4
Інші надходження загального фонду	9 039,7	8 217,2	9 803,6	11 300,0	7 242,5	64,1	228,3
Разом загальний фонд	1 482 121,9	1 746 393,4	1 888 535,3	2 290 273,1	1 076 948,5	47,0	122,1
Трансферти	1 229 855,8	991 289,6	580 448,0	587 792,8	340 477,1	57,9	114,1
питома вага трансфертів в загальній сумі доходів, %	45,3	36,2	23,5	20,4	24,0	117,6	95,0
Усього загальний фонд	2 711 977,7	2 737 683,0	2 468 983,4	2 878 065,9	1 417 425,7	49,2	120,1

Джерело: Фінансове управління Івано-Франківської міської ради

Додаток до рейтингового звіту № 4

Основні показники виконання доходної частини спеціального фонду бюджету Івано-Франківської міської територіальної громади, тис. грн.

Найменування показника	2018 (виконано)	2019 (виконано)	2020 (виконано)	2021 (план)	I півр. 2021 (виконано)	% виконання річного плану	Темп росту до відп. періоду, %
Податки на власність	10,2	98,5	7,6	0,0	0,0	-	0,0
Надходження коштів від відшкодування втрат сільськогосподарського і лісогосподарського виробництва	39,4	74,9	306,3	300,0	24,0	8,0	15,1
Екологічний податок	119,9	103,7	99,1	130,0	76,1	58,5	102,3
Інші неподаткові надходження	66,0	0,0	-113,1	0,0	0,7	-	-1,1
Доходи бюджету розвитку, у тому числі:	72 294,4	78 336,7	82 378,1	24 500,0	10 770,4	44,0	29,5
- надходження коштів від приватизації майна	25 084,1	10 887,2	46 107,5	6 000,0	6 369,4	106,2	34,0
- надходження коштів від продажу землі	17 736,4	26 553,7	18 045,1	13 500,0	2 263,5	16,8	23,7
- надходження коштів пайової участі у розвитку інфраструктури населеного пункту	29 473,9	40 895,7	18 225,4	5 000,0	2 137,3	42,7	26,2
Відсотки за користування довгостроковим кредитом, що надається з місцевих бюджетів молодим сім'ям та одиноким молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) та придбання житла	1,4	2,1	1,2	1,0	0,0	0,0	-
Збір за забруднення навколишнього природного середовища	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	-	-
Власні надходження бюджетних організацій	73 756,0	98 174,6	63 151,7	42 550,3	37 406,2	87,9	167,6
Цільові фонди	4 596,2	5 115,3	4 506,3	5 500,0	2 501,4	45,5	116,7
Разом спеціальний фонд	150 883,5	181 905,8	150 337,3	72 981,3	50 778,7	69,6	83,1
Трансферти	19 653,7	21 750,7	17 417,2	5 886,9	4 575,3	77,7	59,7
Усього спеціальний фонд (із трансфертами)	170 537,1	203 656,5	167 754,5	78 868,2	55 354,0	70,2	80,5

Джерело: Фінансове управління Івано-Франківської міської ради

Основні показники соціально-економічного розвитку м. Івано-Франківська

Назва показника	2016	2017	2018	2019	2020	I півр. 2021	Темп росту за ост. період, %
Чисельність наявного населення (станом на кінець звітного періоду), тис. осіб	254,5	257,5	260,6	263,4	264,6	264,8	100,1
Середньооблікова чисельність штатних працівників*, тис. осіб	69,8	71,3	73,1	74,3	73,5	н/д	н/д
Середньомісячна заробітна плата*, грн.	4 371,0	6 205,0	7 687,0	9 030,2	9 911,9	н/д	н/д
Заборгованість з виплати заробітної плати, млн. грн. (станом на кінець звітного періоду)	4,8	17,0	16,1	27,3	28,9	34,8	120,7
Обсяг реалізації продукції у відпускних цінах, млн. грн.	10 343,6	10 919,1	13 648,5	11 768,7	11 334,1	7 355,1	145,3**
Прямі іноземні інвестиції, млн. доларів США (станом на кінець звітного періоду)	456,3	494,5	491,7	343,4	н/д	н/д	н/д
Зовнішньоторговельний товарооборот, млн. доларів США	571,5	485,2	468,5	536,1	514,4	269,0	134,0**
Капітальні інвестиції, млн. грн.	2 626,4	2 803,1	3 364,8	4 057,5	2 702,2	1 140,1	118,1**
Введено в експлуатацію житла, тис. кв. м	124,7	243,2	89,5	341,3	168,7	80,0	65,6**
Обсяг виконаних будівельних робіт, млн. грн.	1 037,8	1 289,5	2 124,7	2 357,9	2 181,7	988,0	128,6**
Обсяг роздрібного товарообігу, млн. грн.	6 423,8	6 072,4	7 824,4	9 499,7	10 422,1	н/д	н/д

* розраховано агентством «Кредит-Рейтинг» на підставі показників Головного управління статистики в Івано-Франківській області, що надаються окремо за кожний квартал

** темп росту до I півр. 2020 р.

Джерело: Виконавчий комітет Івано-Франківської міської ради, Головне управління статистики в Івано-Франківській області